

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul XI (XXXII) Nr. 225 (1311)

Sîmbătă 21 martie 1981

8 pagini — 1 leu

PARTIDUL

Comuniștii de pe tot cuprinsul patriei, întregul nostru popor se pregătesc să întâmpine o mare sărbătoare, semnificativă pentru istoria României: aniversarea a 60 de ani de existență a Partidului Comunist Român. O existență — așadar, de șase decenii — activă și efervescentă ce s-a confundat necontenit cu lupta plină de abnegație pentru libertate și dreptate socială, pentru un trai mai bun și demn tuturor celor ce muncesc, pentru edificarea unei societăți lipsite de exploatare în țara noastră și pentru ridicarea patriei pe culmile cele mai înalte ale progresului și civilizației, în condițiile unei păci durabile în lume, ale înțelegerii și cooperării deschise și

rodnice cu toate popoarele de pe toate meridianele globului.

Idealurile mărețe, profund umane, pentru care a luptat permanent partidul clasei muncitoare din țara noastră, din primele etape ale existenței sale, forța sa mobilizatoare și imensa capacitate de convingere a cuvintului său, i-au atras dragostea și adeziunea maselor largi de oameni ai muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — care au răspuns ferm chemării sale la luptă și la muncă, angajându-se cu elan în vasta operă de schimbare a destinului României, de transformare a ei într-o țară a belșugului și bunăstării materiale și culturale, a dreptății și omeniei, slujitoare credincioasă, pe arena internațională, a ideilor păcii și progresului, ale respectului între popoare.

„Partidul — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R. — se afirmă tot mai puternic ca centru vital al întregii națiuni, de la care emană gândirea cuceritoare menită să asigure transformarea revoluționară a societății, forța ce însuflețește toate energiile creatoare și pune în valoare geniul întregului popor român, deschizând patriei minunate perspective de progres și civilizație“. Astăzi, în țara noastră nu există loc în care să nu se desfășoare o muncă asiduă, plină de entuziasm și răspundere comunistă, pentru îndeplinirea obiectivelor puse de către partid în fața poporului, semn al adeziunii totale și al încrederii față de politica sa înțeleaptă. Aceste eforturi au căpătat o strălucire și o eficiență singulare în cei mai bine de 15 ani de cînd, în fruntea partidului, a fost ales, ca secretar general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului, care și-a contopit viața cu lupta și munca pentru un trai fericit pe pămîntul patriei. Călăuziți de către partid, de indicațiile clarvăzătoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, bazate pe aplicarea creatoare a socialismului științific la condițiile concrete ale țării noastre — poporul român, prin eforturi neșabite, a obținut în toate domeniile succese și realizări remarcabile, privite cu admirație pretutindeni în lume. În paleta marilor înfăptuiri obținute de România socialistă, nemijlocit legate de uriașa activitate politică și organizatorică desfășurată de partidul nostru, care își îndeplinește cu cinste misiunea sa istorică de forță conducătoare a societății — se inseriu dezvoltarea industriei, agriculturii, a economiei în general, efortul continuu de modernizare a acestora, grija pentru îmbunătățirea continuă a nivelului de trai și transformarea culturii și învățămîntului într-un bun al tuturor celor ce muncesc, condiție esențială a omului în socialism și pentru dotarea tuturor sectoarelor activității cu cadre bine pregătite, avînd un larg orizont cultural-științific și de specialitate, capabile să pună în aplicare tehnicile moderne și să deschidă noi căi progresului.

În vasta operă de pregătire a forței de muncă a țării la nivelul cerințelor fiecărei etape, de luminare a maselor și de răspundere a științei și culturii în rîndurile lor, un rol însemnat a revenit — conform politicii partidului — școlii, comuniștilor din rîndurile ei, întregului corp de educatoare, învățători, profesori care slujesc învățămîntul pe toate treptele lui. Ei au răspuns mereu „prezent“ la chemările partidului — atît în trecut, în lupta desfășurată pentru apărarea drepturilor la știința de carte, la cultură și la un trai omenesc tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate — cît și în-ani liberă, cînd dascălii s-au angajat cu toate forțele în nobila acțiune de culturalizare a maselor, de transformare a școlii pe principiile democratismului, de dezvoltare și perfecționare a ei, în raport cu noile trebuințe ale societății socialiste în plin avînt.

Eforturile făcute de către partid și stat pentru dezvoltarea și perfecționarea bazei materiale a învățămîntului, pentru modernizarea dotărilor și conținuturilor lui, pentru pregătirea bună a cadrelor didactice și în numărul mereu sporit reclamat de dezvoltarea continuă a școlii — au fost permanent răsplătite de către învățători, profesori, educatoare prin devotament față de școală, dragoste față de tinăra generație și răspundere comunistă în munca de educare și instruire a acesteia, prin îndeplinirea cu sîrg a sarcinilor importante ce le-au revenit, etapă cu etapă, cu privire la pregătirea forței de muncă pentru cele mai variate compartimente ale activității.

Aniversarea a 60 de ani de luptă și de muncă a partidului nostru va avea loc într-o etapă în care educatoarele, învățătorii, profesorii, părinții, elevii și studenții se pregătesc să încheie un an de eforturi. În fiecare colectiv școlar este prezentă dorința vie de a face ca rezultatele muncii să fie cît mai bune — ele putînd fi cea mai deosebită cinstitoare pe care școala ar putea s-o aducă Partidului, în ziua aniversării lui. Oamenii muncii din învățămîntul de toate gradele sînt hotărîți să facă din săptămînile care au mai rămas pînă la marea sărbătoare, săptămîni de muncă exemplară, plină de răspundere comunistă și de angajare la noi eforturi în vederea dezvoltării și perfecționării lor viitoare, pe măsura cerințelor școlii, în raport cu exigențele sporite ale societății noastre, cu noile obiective pe care partidul le va trasa pentru ca viața în patria noastră să-și urmeze cursul său ascendent, firesc în societatea socialistă pe care o înfăptuim.

„TRIBUNA ȘCOLII“

In aceste zile, în Capitală, la Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România elevii învață cu emoție și cu sentimente de înaltă prețuire, din mărturiile autentice ale eroismului clasei muncitoare, al comuniștilor.

PREGĂTIREA FORȚEI DE MUNCĂ A CINCINALULUI

Agriculturii — cadre cu temeinice cunoștințe

Îndeplinirea sarcinilor menite să asigure, în acest cincinal, dezvoltarea puternică a agriculturii și asigurarea unei înalte productivități, în lumina directivelor izvorîte din recentul Congres al țărănimii, impun și un progres substanțial în pregătirea și folosirea cadrelor, a întregii forțe de muncă, pentru că înzestrarea tehnică a agriculturii, introducerea tehnologiilor avansate pretind un înalt nivel profesional al lucrătorilor, care trebuie să fie nivelul noilor cuceriri ale științelor agricole moderne. În această viziune, toți cei ce slujim învățămîntul agricol românesc sîntem chemați să asigurăm absolvenților noștri nu numai o bună pregătire tehnică, ci și dobîndirea cunoștințelor practice care să le permită integrarea imediată în producție, cu cele mai bune rezultate.

Cum trebuie să muncim pentru a asigura îndeplinirea exemplară a acestei sarcini — s-au întrebat membrii biroului organizației de bază și ai consiliului de conducere al școlii noastre, întruniți, după terminarea lucrărilor congresului amintit, pentru a dezbate și decide asupra muncii noastre viitoare. Au relesit propunerii, sugestiile și păreri utile pentru activita-

tea noastră, care au fost apoi îmbogățite cu prilejul adunării deschise a organizației de bază, ținute la sfîrșitul lunii februarie. S-a pus în discuție modul în care trebuie să acționăm, ca instructori și educatori într-un liceu agroindustrial, pentru a da viață recomandărilor tovarășului secretar general al partidului nostru. Toți membrii colectivului, profesori și maștri-instructori, sînt hotărîți să depună pe viitor eforturi sporite în scopul îmbunătățirii muncii. Astfel, s-a subliniat că trebuie să folosim orice prilej, fiecare oră de curs, fiecare întîlnire cu elevii pentru a le cultiva dragostea față de pămîntul patriei, care, prin hărnicia și priceperea lor, va deveni mai roditor, să le întărim convingerea că stă în puterea lor să asigure belșugul produselor agroindustriale pentru întregul popor.

Pentru viitor ne propunem să utilizăm mai eficient perioadele de instruire practică, organizînd atent desfășurarea lucrărilor, prin care vrem să

LUCIA ROMAN
directoarea Liceului agroindustrial
din Turda

(Continuare în pag. a 3-a)

Absolventul — obiectiv și criteriu al muncii noastre

Este necesar a se înțelege cu responsabilitate că succesul școlar este premisă și temelie pentru viitorul succes profesional.

Cunoscînd strategia educațională corespunzătoare concepției moderne a învățămîntului românesc, eforturile Inspectoratului școlar al județului Dimbovița, ale cadrelor didactice din

județ sînt îndreptate spre două principale direcții de acțiune: ridicarea continuă a calității procesului instructiv-educativ printr-o bună planificare, repartizare și folosire a bazei materiale; prin creșterea exigenței pentru asigurarea unui riguros conținut științific și caracterului aplicativ al lecțiilor din cadrul tuturor obiectivelor de învățămînt; prin continua perfecționare a personalului didactic; realizarea unei judicioase orientări școlare și profesionale, de-a lungul întregii școlarități, adecvate necesarului de forță de muncă la nivelul economiei județului și al țării.

În consecință, urmărim ca fiecare cadru didactic să-și însușească și să aplice

Prof. VICTOR IVĂȘCU
inspector școlar general al județului
Dimbovița

(Continuare în pag. a 8-a)

În pag. a 6-a:

Pentru o mai activă
implicare a sindicatelor
în viața școlii

MANIFESTĂRI ÎN ÎNTÎMPINAREA

ANIVERSĂRII PARTIDULUI

În cadrul unui amplu program de manifestări al U.G.S.R. privind acțiunile ce vor fi organizate de organele sindicale în întîmpinarea celei de-a 60-a aniversări a creării Partidului Comunist Român, precum și pentru întîmpinarea Congresului Uniunii Generale a Sindicatelor din România, se vor organiza următoarele manifestări republicane:

1. Expoziția republicană de artă fotografică, care, sub genericul „Omajiu omului muncii”, cuprinde lucrări realizate de membrii cercurilor și cluburilor de fotoamatori din întreprinderi, instituții, cluburi muncitorești și case de cultură ale sindicatelor, deschisă la Slatina, județul Olt, în ziua de 19 martie 1981, orele 11 a.m. și poate fi vizionată în perioada 19 III — 15 IV a.c.

2. Expoziția de artă plastică, sub genericul „Oamenii muncii pe magistralele socialismului”, cu lucrări ale membrilor cercurilor și cenaclurilor de amatori din întreprinderi, instituții, cluburi muncitorești și case de cultură, care va fi vernisată la Casa de cultură a sindicatelor din Ploiești în ziua de 26 martie a.c. și va rămîne

deschisă pentru public în perioada 26 III — 15 IV a.c.

3. Festivalul interjudețean de creație literară, artă fotografică, film de amatori și de interpretare a muzicii ușoare „Cîntecul adîncului”, ediția a X-a jubiliară, ce va avea loc la Casa de cultură a sindicatelor din Petroșani, județul Hunedoara, în zilele de 28—29 martie a.c.

4. „Luna cărții în întreprinderi și instituții”, ce se va desfășura în cursul lunii aprilie în toate județele țării. În cadrul acestei manifestări, în perioada 1—10 aprilie se va organiza decada cărții social-politice, în perioada 11—20 aprilie, decada cărții tehnico-științifice și în perioada 21—30 aprilie, decada cărții beletristice. Deschiderea festivă a acestei ample acțiuni de popularizare a cărții și de atragere a oamenilor muncii spre lectură va avea loc în ziua de 1 aprilie a.c., în cadrul unor complexe acțiuni cu cartea ce vor fi organizate la casele de cultură ale sindicatelor din Iași, Baia-Mare, Buftea, Gheorghieni și la cluburile muncitorești din orașele Motru — județul Gorj, Lupeni — județul Hunedoara, „23 August”, „Semănătoarea” și „Întreprinderea de confecții și tricotaje din București.

CĂRȚI NOI

„Predarea ortografiei în gimnaziu”

„Predarea ortografiei în gimnaziu” de M. Nica și S. Curețeanu, (E.D.P., 1980), aduce prezintă, sugerează și clarificări referitoare la scrierea corectă, oferind cadrelor didactice, tuturor oamenilor de cultură care au datoria de a cultiva limba, exemple de ortograme, susceptibile de a crea probleme. Autorii au organizat lucrarea, avînd ca model „Îndreptarul ortografic, ortopedic și de punctuație”, pe care îl completează cu explicații detaliate, prin structuri și corelări, oferind în final exerciții aplicative de consolidare a ortogramei.

După ce prezintă necesitatea motivărilor ortografice în formarea deprinderilor de exprimare scrisă corectă și a principiilor ortografiei limbii române, profesorii M. Nica și S. Curețeanu acordă atenție despărțirii cuvintelor în silabe, abrevierilor, simbolurilor ortografice, precum și motivării ortografiei tuturor părților de vorbire. Prin felul în care este alcătuit, volumul constituie o contribuție valoroasă în domeniul cultivării

limbii, făcînd din corectitudine un subiect de meditație pentru păstrarea limbii naționale ca act de înalt patriotism.

Prof. ANTON ILICA
Liceul „Ioan Slavici” din Arad

„Joc al fanteziei și inteligenței”

Volumul Ecaterinei Georgescu, „Joc al fanteziei și inteligenței”, apărut în Editura didactică și pedagogică, în anul 1980, este un îndrumător pentru lecțiile de compunere la clasele V—VIII. Din studiul cărții se distinge diversitatea tematică, gruparea lucrărilor pe cicluri, conform particularităților de vîrstă, caracterul formativ, stimulator al gândirii și imaginației elevilor, al capacității lor de exprimare artistică. Manualul, căci așa ar trebui intitulată lucrarea, nu numai că propune teme, ci oferă și modalități de realizare, planuri și tehnici de elaborare, explicații privind compoziția, îndrumări referitoare la vocabularul și la mijloacele artistice ce vor fi utilizate, sau la bibliografia ce trebuie consultată.

Deși se adresează elevilor, „Joc al fanteziei și inteligenței” este mai degrabă o invitație adresată nouă, dascălilor de limbă română, de a ne împărtăși încercările și reușitele în acest domeniu atât de delicat al muncii noastre.

Prof. DAN CONSTANTINESCU
Școala din Vasilași, județul Călărași

Dezbateri științifice

Sub egida Academiei Republicii Socialiste România, Ministerului Educației și Învățămîntului și Academiei de Științe Sociale și Politice, a avut loc recent o fructuoasă dezbateri interdisciplinară pe tema: „Educație și dezvoltare în etapa actuală în țara noastră”. Au participat la aprofundarea problematicei acestei teme de o deosebită importanță, prof. dr. Aneta Spornic, ministru al educației și învățămîntului (despre „Educație și dezvoltare în etapa actuală în țara noastră”), prof. dr. Dumitru Ghișe, președintele secției de filozofie și logică a Academiei de Științe Sociale și Politice, prorector al Academiei „Ștefan Gheorghiu” („Formarea omului nou, obiectiv central al politicii partidului”), acad. Gheorghe Mihoc, președintele Academiei R.S.R. („Revoluția tehnico-știin-

țifică și învățămîntul matematicii”), prof. dr. doc. N. N. Constantinescu, membru corespondent al Academiei R.S.R., membru al Academiei de Științe Sociale și Politice („Principalele probleme noi puse de autoconducerea muncitorească în fața formării și educării cadrelor”), prof. dr. doc. Cezar Lăzărescu, rectorul Institutului de arhitectură „I. Mincu”, București („Educația și urbanizarea”) și alți specialiști din domeniul științelor sociale, educației și învățămîntului.

Dezbaterile s-a remarcat prin ideile valoroase, sugestiile și propunerile făcute pentru ca educația să fie mai bine corelată cu dezvoltarea țării noastre în etapa actuală.

S. P.

Școala — participantă activă la aplicarea noului mecanism economico-financiar

În numărul din luna februarie a.c., revista noastră publică două pagini în care relatează experiența unor școli în aplicarea noului mecanism economico-financiar și, mai ales, preocupările, de stringentă actualitate ale întregii noastre industrii și economii, pentru valorificarea materialelor refolosibile. Am regăsit aceste preocupări, înscrise ca obiectiv prioritar, în activitatea inspectoratului școlar al județului Iași. Între acțiunile organizate în acest scop se înscrie și schimbul de experiență organizat la Liceul industrial energetic nr. 2 din Iași cu directorii liceelor industriale din municipiul și județ, cu tema: modalități de fundamentare și realizare a planului de producție prin instrucție, educație și autofinanțare.

Făcînd parte dintr-un ciclu de asemenea schimburi, organizate periodic și avînd aceeași temă, eel inițiat recent a fost deosebit de interesant pentru că a prezentat diverse modalități, soluții, inițiative de aplicare a noului mecanism economic, cu referiri concrete la măsurile luate pentru recuperarea materialelor refolosibile în cadrul practicii elevilor, pentru autofinanțarea liceelor. Mai întii o subliniere: în anul școlar trecut, valoarea producției marfă în liceele industriale a fost de 37 milioane lei, iar în acest an școlar va fi de 38 milioane.

Prezentăm în continuare, pe scurt, din relatările citorva participanți: Inz. Cornelu Antonescu, directorul Liceului industrial nr. 2: Autofinanțarea se realizează prin planul de producție care în anul acesta este de 1 milion și jumătate, și cu ajutorul prestațiilor de serviciu pentru întreprinderi, manoperă în întreprinderi, prin valorificarea deșeurilor și mai ales prin reducerea consumului de energie. 10% din baza materială a liceului, în valoare de 250 mii lei, a fost asigurată

prin autototare. S-au luat măsuri ferme pentru scăderea ponderii materialelor pe unitatea de timp, îmbunătățirea tehnicilor de lucru, pentru stimularea creației tehnice și cercetării de laborator. Liceul a experimentat un procedeu deosebit de important în economisirea energiei electrice care a fost preluat de întreprinderea patronatoare (I.R.E.).

Ing. Mircea Mutaică, director adjunct al Liceului industrial nr. 1 pentru construcții de mașini din Iași: Realizarea planului de producție (anul acesta producția netă va fi de 680 000 lei) este condiționată de pregătirea profesională a elevilor, minuirea corectă a sculelor, economisirea energiei, rețolirea deșeurilor, respectarea normelor tehnice. Productivitatea a crescut de la an la an prin introducerea noului mecanism economico-financiar care a însemnat: folosirea în activitatea practică a unor tehnologii de uzină ce au dus la creșterea productivității muncii elevilor, reducerea timpului de execuție, a consumului de energie, folosirea unor piese executate de elevi. Aceasta a făcut ca elevul să fie privit în calitate de cooperant, coparticipant, partener în activitatea productivă. În consecință, interesul, răspunderea, conștiința sa au crescut.

Ing. Maria Andrieș, directoarea Liceului industrial „Victoria” din Iași: Planul de producție al liceului este de 7 400 000 lei, iar beneficiile de 3 600 000 lei.

Subliniază importanța care se dă în liceu activității de cercetare și creație a elevilor ca sursă de economii. Au brevetat o invenție ce va fi prelucrată în industrie care se referă la recuperarea coloranților de la secția de vopsire. De asemenea fiecare maestru are cu vil săl cite o temă de cercetare care se va concretiza în valori ce vor duce la reducerea cheltuielilor bugetare.

M. VERDES

BREVIAR

„Partidul Comunist Român — organizația noastră pentru dreptate socială” este titlul unei cuprinzătoare compoziții de carte deschisă la Casa personalului didactic din municipiul Focșani. Expoziția se înscrie în rândul amplor manifestări dedicate aniversării partidului (Prof. L. Șaigău). ● Școala nr. 122 a găzduit o întâlnire metodică a conducătorilor cercurilor de eteam din școlile sectorului 5 al Capitalei. La dezbaterile care a avut loc, a participat, ca invitat, și autorul lucrării „Ateism și religie”, Asandei Simion (Prof. Zec Murgoci). ● Redacția revistelor „Luminița” și „Soiră patriei”, în colaborare cu Ministerul Educației și Învățămîntului și Inspectoratul General al Miliției, a tipărit o bogată colecție de texte literare, cîntece și jocuri pentru pregătirea pe teme de educație rutieră. Culegerea se intitulază „Cîntăm, desenăm, învățăm cum să circulam” și contribuie la familiarizarea celor mai mici pionieri cu regulile de circulație. ● Din inițiativa invitațoarei Gheorghita Mareș, la Școala nr. 22 din Craiova a luat ființă cercul „Natură trebuie protejată”, al elevilor din ciclul primar. „Mi-am propus — ne scrie învățătoarea — să sîdesc în sufletul lor dragostea pentru oțotirea plantelor și animalelor, să le formeze o concepție materialist-științifică despre lume și viață”. Mult succes! ● La Casa de copii școlari nr. 10 din București s-a ținut ședința cercului pedagogic al educatorilor de pe raza Capitalei. Pe baza referatului „Particularitățile îndrumării studiului individual la grupa de elevi”, a avut loc un valoros schimb de opinii, cei prezenți împărtășind din propria experiență în munca ce-o desfășoară în casele de copii. (Prof. Gleb Stănic, Casa de copii școlari nr. 3, București). ● Sportul pionieresc brăilean cunoaște un mare avînt — ne scrie prof. Viorel Luca, șeful comisiei sport-turism a C.I.O.P. Brăila. Nu de mult, în cadrul „Daciadei”, s-au întrecut, în vil dispute, la șah, tir și tenis de masă, cei mai buni dintre protagoniștii acestor discipline. O bună impresie a lăsat-o, la șah, micuțul șoim al patriei Ivan Cătălin din comuna Suțu, clasat pe locul trei pe județ. Nădăjdum că, șoim fiind, își va lua zborul spre „înălțimi”! ● Casa personalului didactic a județului Ialomița a editat lucrarea metodică „Predarea limbii și literaturii române în școala generală” — volum la care colaborează (cu observații culesse din experiența personală la clasă) un număr mare de profesori ialomițeni (Prof. Gh. Andrei) ● Pionierii și școlarii din municipiul Roman au

pusși nu de mult în dar un ciub al lor, cu activitate permanentă. După cum ne scrie prof. Georgeta Ungureanu, directoarea Casei pionierilor și șoimilor patriei din Roman, copiii pot petrece aici clipe de desîndere practică diverse jocuri, citind o carte, urmînd un film etc., pot participa la diverse activități instructiv-educative. — totul desfășurîndu-se sub supravegherea unui cadru didactic. ● Școala nr. 1 din municipiul Gheorghita Gheorghiu-Dej a fost gazda unui rodnic schimb de experiență organizat de Inspectoratul școlar al județului Bacău. Au participat învățătorii din școlile municipiului, precum și din comunele: Mînistrele, Casin, Casia, Livezi, Gura-Văii. S-au urmărit găsirea celor mai eficiente procedee pentru însușirea de către elevi a exprimării corecte în scris și oral, dezvoltarea gustului pentru lectură etc. (Inv. Eugenia Covăceanu). ● De curînd, la Casa personalului didactic din București a avut loc vernisajul expoziției de pictură a profesoarei Claudia-Liliana Mica, membră a cenaclului artelor frumose „Ioan Andreescu”. ● La Liceul industrial din Zimnicea, cercul de creație literară „Miron Radu Paraschivescu” a comemorat zece ani de la moartea poetului, printr-o amplă festivitate (Prof. Marin Gh. Cazacu). ● Ultimul număr al „Buletinului de informație și documentare a cadrelor didactice” editat de Casa personalului didactic din Botoșani este axat în întregime pe tema orientării școlare și profesionale. Sînt publicate, între altele, indicații privind organizarea punctului de informare școlară și profesională din școli, un chestionar de opțiune și motivație adresat elevilor clasei a VIII-a, un test de interese profesionale, un chestionar pentru părinți ș.a. ● Modalități de modernizare a lecției. Lecția în raport polemic cu alte lecții. Găsirea variantei optime — titlul unui schimb de experiență organizat de Inspectoratul școlar și Casa personalului didactic din județul Timiș la Școala nr. 1 din Lugoj. Schimbul de experiență s-a ținut sub formă de lecții de-chise și, conform titlului, a avut un pronunțat caracter polemic-constructiv (Inv. Ioan Franț) ● Subfiiala Turda a Societății de științe istorice, în colaborare cu Casa personalului didactic și Inspectoratul școlar al județului Cluj, a organizat o sesiune de comunicări metodic-științifice, dedicată aniversării a 60 de ani de la crearea P.C.R. Gazda acestei importante acțiuni: Școala nr. 6 din Turda. ● Ultimul volum al publicației „Școala Mehedințului”, trimis redacției noastre de Casa personalului didactic a județului Mehedinți, ne relevă aceleași preocupări majore ale cadrelor didactice din această parte a țării pentru un învățămînt cit mai modern în care sint integrate

cu rezultate notabile cele mai valoroase tradiții. ● La Școala nr. 9 din Ostroveni — Km. Viteca activează cîntecul formații artistice, toate premiate la faza municipală a actualiei ediții a Festivalului național „Cîntecul României” (Prof. Mihai Buharu). ● Directorii de școli și licee din Pitești, Curtea de Argeș, Cîmpulung și Costești au participat la un schimb de experiență pe tema: „Modalități de introducere a mijloacelor de învățămînt moderne în lecție”. ● Inspectoratul școlar al sectorului 5 din București a inaugurat la Școala nr. 139, cel de al doilea cabinet de orientare școlară și profesională din acest sector. Comisia metodică a învățătorilor (din același sector) a dezbătut, la Școala nr. 153, tema: „Metode și procedee de dezvoltare a vorbirii elevilor din clasa I”. ● Sîntem sesizați că în urma apariției, în revista noastră, a articolului „Elevul deservicium”, la o școală ieșeană, din ordinul direcțiunii, în locul elevilor fac de serviciu cadrele didactice. Mare este grădina lui. ● Formata „Cantața didactică” a cadrelor didactice din sectorul 6 București a prezentat un aplaudat spectacol pe scena Casei de cultură a sindicatelor din Slatina (Prof. Al. Chirilă Stăncu). ● La Casa personalului didactic din Arad — ne informează profesorul Vasile Man — s-a înființat recent prima filială din țară a Societății literare „Relief românesc” București. ● Cadrele didactice din Dobroești (comună suburbană a Capitalei) au avut de laudă despre felul în care părinții elevilor contribuie la procesul instructiv-educativ. Familiile răspund la toate solicitările școlii. ● Elevii Școlii nr. 1 din Cluj-Napoca, sub conducerea profesorilor lor, au modernizat baza sportivă a școlii: au construit o pistă de atletism, au confecționat diverse aparate pentru orele de educație fizică, au amenajat interiorul sălii de gimnastică etc. ● Personalul didactic și elevii Liceului industrial din Huedin-Cluj au construit pentru școală un original captator solar. În prezent, lucrează la punerea la punct a unei instalații de biogaz care va furniza energie gospodăriei anexe a internatului. ● Dintr-o invitație-program trimisă redacției de Casa personalului didactic din Botoșani aflăm că în comuna Virfu-Cîmpului s-a ținut o sesiune de comunicări și referate vînd sporierea gradului de cunoștințe al elevilor și formarea lor pentru munca în agricultură. ● O invitație-program asemănătoare ne-a parvenit și din Cluj-Napoca, unde s-a desfășurat simpozionul: „Aspecte metodice ale predării matematicii în gimnaziu și liceu”.

D. CIHJRA

Cadre cu dragoste pentru munca în agricultură

Situat pe „virful unui deal romantic” — cum avea să-i poarte amintirea Mihai Kogălniceanu — în apropierea Iașilor, actualul Liceu agroindustrial din comuna Miroslava a preluat tradiția de autentică valoare a unei serii întregi de așezăminte școlare, ce au dovedit o adevărată vocație pentru agricultură, timp de un secol și jumătate. La 25 octombrie 1981 se vor împlini 150 ani de când aici, la Miroslava, a fost deschis un „Institut de Educație”, în care au fost predate, printre altele, și primele noțiuni științifice despre sol, despre plantele de cultură și despre animalele domestice, marcând astfel un început al învățământului agronomic mediu în țara noastră.

În fiecare etapă a existenței ei, școala agricolă de la Miroslava a știut să răspundă apelului vremii, remarcându-se printr-o contribuție valoroasă la formarea de cadre pentru agricultură. Astăzi, când poporul român se află în fața uneia dintre cele mai mărețe transformări social-economice din țara noastră — revoluția agrară —, actualul așezământ de învățământ agroindustrial de la Miroslava este pregătit să răspundă sarcinilor ce-i revin de pregătire a forței de muncă calificate pentru agricultura socialistă. Personalul didactic al liceului este conștient că, în condițiile generalizării învățământului liceal, asigurarea populației școlare pentru unitățile de învățământ cu tradiție devine o funcție strinsă a calității activității instructiv-educative, a succesului școlar și profesional al elevilor. Numai în măsura în care asemenea virtuți ale unei școli sînt cunoscute și recunoscute de populația satelor — și aceasta se întâmplă numai dacă ele sînt probate de viață —, vechile unități de învățământ agricol își vor putea realiza sarcinile de școlarizare, se vor dezvolta.

Pe fondul unor asemenea convingeri, preocupările personalului didactic se desfășoară pe multiple planuri, atât în cadrul liceului cât și în afara acestuia, în lumea satelor moldovene.

Componentă fundamentală a factorilor ce determină conștiința, condiția materială de viață și muncă a elevilor în cadrul liceului constituie una din direcțiile de efort ale personalului școlii. Frustrându-se cu grijă și răspundere sprijinul material și financiar acordat în ultimii ani de stat, s-a manifestat o atenție deosebită pentru promovarea în rîndul elevilor — beneficiarii direcți ai efortului depus — a unei atitudini înaintate față de mediul de viață și muncă în care își desfășoară existența. Cultivînd cu căldură atitudini superioare față de normele de igienă, față de semnificația și funcțiile pozitive ale esteticului mediului înconjurător, sprijinind ferm acțiunile de autogospodărire și autoconducere ale colectivelor de elevi — din clase, internate, sectoare de producție etc. —, potențînd neînterupt energiile tinere și canalizîndu-le în raport cu norme civilizate de conviețuire, au putut fi create condiții optime de viață și muncă pentru elevi.

În orice școală, dar mai cu seamă în unitățile cu internat — iar la Miroslava peste 90% dintre elevi sînt interni — organizarea vieții cotidiene a elevilor, în raport cu cerințele dezvoltării multilaterale a personalității, constituie o altă direcție de efort a personalului didactic. Asemenea preocupări oferă familiilor toată garanția că elevii — copiii lor — se află nu numai în deplină securitate fizică și morală, dar că se dezvoltă într-un ritm apreciabil în raport cu cerințele vieții, și cu aspirațiile părintești.

Conjugat cu preocupările interne, personalul didactic desfășoară o amplă activitate peste perimetrul propriu-zis al școlii, menită să creze convingerea că profesiile agricole sînt un cadru superior de realizare a personalității umane. Efortul deosebit este înlesnit de atmosfera favorabilă pe care a creat-o cuvîntul familiilor care au copiii la liceu. Oamenii satelor care au verificat valoarea cadrului instructiv-educativ din liceu, nu în raport cu dogme sau precepte abstracte, ci în planul concret de realizare a ființei umane, formează cel mai puternic element în orientarea școlară și profesională a absolvenților de gimnaziu de la țară. Alături de aceasta, exemplul oferit în sat de masa de elevi de liceu, valoarea formativă afirmată în comportarea lor, sînt elemente ce trag mult în cumpăna celor ce cîntăresc viitorul copiilor lor. Este disfuncțională practica unor

care transformă munca de popularizare a școlii și de orientare școlară și profesională a elevilor din gimnaziu într-o acțiune de reclamă comercială. Este necesară o temeinică pregătire a celor ce stabilesc relații de informare cu populația satelor, care să fie documentați corespunzător asupra perspectivei, ca și asupra cadrului educativ din liceu, încît să asigure o atmosferă de seriozitate și probitate profesională, care să ofere garanții celor ce caută să obțină un loc de pregătire pentru copilul lor. În același timp, este necesară o strînsă cooperare cu școlile generale satești, care pot și trebuie să asigure cadrul de desfășurare a relațiilor de informare dintre liceu și familiile copiilor. Importantă pentru succesul acțiunii este convingerea personalului didactic de la gimnaziile satești asupra însemnătății profesiilor agricole. Acțiunea de orientare școlară către agricultură o începem uneori cu unele cadre didactice din școlile satești, care, ajunse din întâmplare la țară, nu înțeleg nici rostul și, cu atât mai puțin, conținutul său — care este neîndoielnic frumusețea vieții și a muncii în agricultură. Cei ce nu cred în viitorul de aur al agriculturii au puține șanse să convingă pe alții despre necesitatea și frumusețea unei profesii agricole.

La nivelul satelor acțiunea de informare a părinților are un caracter metodic și se adresează tuturor laturilor ființei umane, de la interese — temeinic cunoscute — la simțul datoriei și apoi, mai departe, la resorturile afective ale părinților față de copiii lor, de soarta satului sau a unității de producție. Cauza este pedată științific și convingător. Altfel, acțiunea nu are succes. De asemenea, efortul nu se poate limita la o acțiune singulară. Se cere o susținută preocupare și dezvoltare a relațiilor cu lumea satelor, cu părinții elevilor din gimnaziu, pentru formarea unei atitudini pozitive față de o meserie sau alta din agricultură, pentru înlăturarea sentimentelor de obidă, pe care istoria le-a lăsat în mintea plugarilor noștri, pentru crearea convingerilor în viitorul luminos al muncii în agricultură.

Dr. ing. NICOLAE CERCHEZ
director al Liceului agroindustrial
din comuna Miroslava, județul Iași

ȘCOALA SĂTEASCĂ

Orientarea elevilor către profesiunile din agricultură

Înfăptuirea revoluției agrare nu se poate face — așa cum a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — decît cu oameni de înaltă pregătire profesională și conștiință politică, cadre cu bogate cunoștințe tehnice și biologice, cu dragoste față de muncă în agricultură. Rezultă de aici, sarcini de mare răspundere nu numai pentru cei care își desfășoară munca nemijlocit în producția agricolă, ci și pentru întreaga intelectualitate a satelor și, în mod deosebit, pentru cei care se ocupă de pregătirea cadrelor. Mai mult ca plină acum, în fața noastră, ca profesori și dirigenți, se conturează aspecte și laturi noi pe care trebuie să punem accentul în munca de orientare școlară și profesională.

Îmi desfășor activitatea într-o școală cu clasele I-X, aflată la numai cîțiva kilometri de București, în comuna 30 Decembrie din județul Giurgiu. Împreună cu ceilalți colegi ne confruntăm cu probleme specifice între care, pe prim plan, se situează exodul majorității populației școlare către liceele din Capitală. În mentalitatea unora dintre părinți dănuiește ideea că dacă fiii lor se vor duce la București, vor găsi locuri de muncă mai confortabile sau că se vor întoarce în sat și vor lucra pe la birouri.

Pornind de la aceste realități și avînd în vedere sarcinile noi ce stau în fața agriculturii din țara noastră, colectivul nostru didactic acționează simultan în două direcții: familia și elevul.

Am organizat întîlniri cu părinții, mai ales pentru clasele terminale, a VIII-a și a X-a, în care am prezentat informări amănunțite despre faptul că la ora actuală, toate liceele din țară pregătesc nu funcționari de birou, ci muncitori ca-

Agriculturii — cadre cu temeinice cunoștințe

(Urmare din pag. 1)

asigurăm temeinice deprinderi individuale de muncă și de cercetare și să cultivăm răspunderea fiecăruia pentru felul în care a efectuat lucrarea ce i-a fost încredințată.

Folosind judicios avantajul pe care-l avem, de a ne desfășura activitatea sub patronajul unei stațiuni de cercetări agricole cu rezultate meritorii, putem să stimulăm mai mult spiritul de investigație și de creație al elevilor, atît în cadrul cercurilor tehnico-aplicative cît și al lucrărilor practice, al studiilor colective sau individuale; vom stimula încercările de-a găsi răspunsuri cît mai ingenioase și utile la problemele care constituie tematicile lucrărilor de bacalaureat.

Un loc însemnat în activitatea noastră îl va ocupa educația elevilor: aici exigențele noastre vor crește, fiindcă vrem să formăm buni gospodari, cu simț de răspundere și respect pentru bunurile încredințate, cu respect pentru munca aceluia care le asigură condiții optime de viață și învățatură. Vom accentua, în continuare, educarea lor prin muncă și pentru muncă, organizînd întreaga instruire practică a agronomilor mecanizatori, horticultorii, zootehniștii și veterinarilor în condiții de producție, în condițiile concrete în care își vor desfășura activitatea viitoare. Rolul profesorului de specialitate, al instructorului în realizarea acestui dezerat este hotărîtor. De aceea, insistăm ca el să fie un exemplu personal de pricepere și competență, să-și respecte meseria de agronom, zootehnist, horticultor sau mecanizator, pe care să o îmbine armonios cu măiestria pedagogică. Dacă în școala noastră am obținut rezultate bune în perioadele de practică agricolă, aceasta se datorește în primul rînd responsabilității și abnegației cu care au muncit, cot la cot cu elevii, profesorii de specialitate, maistrii-instructori și, în perioadele cele mai grele, întreg colectivul de cadre didactice. De altfel, consiliul științific al Stațiunii de cercetări agricole în care ne desfășurăm mai ales activitatea de instruire practică și practica productivă, a apreciat în mod deosebit, în ultimii doi ani, contribuția elevilor și a cadrelor didactice la lucrările de recoltare, remarcînd că disciplina, seriozitatea în

muncă și corectitudinea în efectuarea lucrărilor încredințate, reflectă afirmarea noii calități în procesul instructiv-educativ. Subliniez că personalul de specialitate al școlii s-a străduit ca, în condițiile efectuării acelor lucrări de recoltare timp de mai multe zile, să parcurgă și unele teme de agrotehnică, mecanizare, fitotehnie și horticultură prevăzute de programele de instruire practică.

Elevii care se pregătesc în meseria zootehnist-mecanizator și veterinar, precum și cei din clasele a IX-a și a X-a care, printre materiile de specialitate învață și bazele zootehniei, se instruiesc în cooperativa agricolă de producție „Unirea” din apropierea școlii, unde am preluat un grajd cu 150 de capete tineret taurin de diferite vrste. Aici, fiecare elev are în grijă un lot de zece animale, cărora le asigură îngrijirea și furajarea timp de două sau trei săptămîni cît durează instruirea practică a clasei respective.

Acordarea notei la practică la obiectul Zootehnie se face cu toată atenția, în funcție de însușirea noțiunilor prevăzute în programa de instruire practică, de modul în care elevul și-a îngrijit animalele încredințate, de comportamentul său la locul de muncă.

Unele cercuri tehnico-aplicative ale elevilor sînt conduse de către cercetători științifici, iar tematica lor cuprinde experiențe, studii și cercetări prevăzute în planul tematic de cercetare al Stațiunii. Profesorii de specialitate sînt direct implicați în activitatea de cercetare, care se desfășoară în lumina noilor recomandări de cercetare și studiu a unor probleme privind tehnologii moderne de cultură și posibilități de obținere a soiurilor și hibridizării valoroși.

Cum pregătirea temeinică a viitorilor lucrători din agricultură reclamă și înarmarea lor cu cunoștințe teoretice din domeniul biologiei, matematicii, chimiei și fizicii, acordăm întreaga atenție predării acestor discipline, verificînd periodic, prin teste, nivelul la care s-a realizat însușirea cunoștințelor.

Stă în puterea și măiestria noastră să pregătim pentru agricultură tineri harnici și pricepuți, care să îndeplinească în acest cîmp marea și obiectivă, așa cum partidul și țara o cer.

zării, chimizării și automatizării, solici-tînd muncitori, tehnicieni și ingineri cu o solidă cultură și pregătire de specialitate.

Mijlocul cel mai prețios, în orientarea către agricultură a tineretului din comuna 30 Decembrie este munca desfășurată pe lotul școlar, adevărat laborator natural, pe pămînturile cooperativei agricole de producție, dar, mai ales, în „întreprinderea de sere” — puternic nucleu agroindustrial al județului Giurgiu. Grupuri de elevi, organizate de școală, merg, pe tot timpul vacanței de vară, pe baza unei planificări, la această întreprindere, unde lucrează specializat, pe secții: la horticultură, legumicultură, zootehnie. Elevii au recoltat însemnat suprafețe de căpșuni, struguri, roșii, fasole verde, sfeclă, braze întregi de garoafe s-au bucurat de îngrijirea lor. De asemenea, în cadrul sectorului zootehnic ei au contribuit substanțial la asigurarea bazei furajere a animalelor.

În timpul practicii obligatorii, elevii participă, în fabrica întreprinderii, la pregătirea conservelor de legume și fructe, a preparatelor din carne. Aici, copiii noștri văd cel mai elocvent exemplu de agricultură modernă, aici asistă la folosirea biogazului și cunosc o școală de perfecționare a cadrelor superioare din agricultură unde se fac cele mai îndrăznețe experimente.

În scopul popularizării perspectivei acestei mari întreprinderi, cu mii de locuri de muncă, am programat întîlniri cu tovarășul director Alexandru Ienciu, Erou al Muncii Socialiste, unul dintre exemplele de muncă neobosită.

Sperăm ca, prin strădania noastră, să reușim să ne aducem contribuția la lărgirea orizontului politic al tineretului pe care-l îndrumăm, să realizăm un act de educație politică și economică, contribuind la corelarea unor convingeri privitoare la drepturile și obligațiile lui față de societate, la atitudinea pe care e necesar să o aibă față de muncă.

Prof. GHERGHINA POPESCU
Școala nr. 1, cu clasele I-X din comuna
30 Decembrie, județul Giurgiu

MĂSURI ȘI EFORT EFICIENT

Mijloc de cea mai mare însemnătate pentru creșterea continuă a nivelului calitativ al învățămîntului, munca de îndrumare și control efectuată de cadrele de conducere ale Ministerului Educației și Învățămîntului cu regularitate, cu ajutorul unor brigăzi alcătuite din cadre de specialitate ale ministerului, cuprinzînd periodic județele țării, aduce o valoroasă contribuție la adoptarea unor măsuri menite să promoveze experiența pozitivă și să lichideze eventualele lipsuri constatate.

Redacția revistei noastre a vizitat un mare număr de școli și a luat legătura cu inspectoratele școlare din județele Cluj, Iași și Argeș, în care au fost brigăzi ale ministerului în ultima parte a anului școlar precedent și la începutul acestui an școlar.

Publicăm mai jos aspecte cuprinzînd experiența pozitivă realizată pe baza recomandărilor făcute de brigăzile de îndrumare și control ale Ministerului Educației și Învățămîntului.

Zilnic activități educative

Ceea ce face ca învățămîntul preșcolar din județul Cluj să se situeze la cota exigențelor actuale ale modernizării — cu tot procentajul încă imperfect al cuprinderii populației preșcolare în grădinițe, datorat în parte și fenomenului depopulării unor sate și suprapopulării municipiilor — constă în primul rînd în atitudinea tot mai responsabilă a educatorilor în fața importanțelor sarcini izvorite din documentele Congresului al XII-lea al partidului, ale Congresului educației și învățămîntului, în domeniul care le este propriu: instruirea, educarea revoluționar-comunistă a celor mai tinere generații ale țării, preșcolarii. Valoroasele îndemnuri ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Congresul țărînimii și, pe de altă parte, temeinica analiză a măsurilor luate și a rezultatelor obținute în urma unei recente brigăzi a Ministerului Educației și Învățămîntului în județ — au constituit, de asemenea, un important ghid al muncii cadrelor didactice din grădinițe.

În contextul acestei perfecționări, grădinițele din mediul rural trasează și ele contururi distincte pe harta județului. În zilele premergătoare deschiderii festive — la 1 martie — a grădinițelor sătești, a avut loc, în municipiul Cluj-Napoca, o amplă retrospectivă a activității acestora în anul care a trecut și, pe raza unei zone a județului, la Grădinița din comuna Mintiu Gherlii — cercul pedagogic al educatorilor din acest centru de activitate. Cele două acțiuni au demonstrat preocuparea profundă a Inspectoratului școlar județean, a Comitetului județean de partid, a Comisiei județene pentru îndrumarea organizației „Soimii patriei”, pentru buna desfășurare a procesului instructiv-educativ din grădinițele sătești și îndeplinirea obiectivului lor primordial — care nu este diferit de cel al grădinițelor de la orașe: pregătirea optimă a tuturor preșcolarii pentru școală și viață. Cu diferențe specifice, însă. Diferențe care au fost pe larg înfățișate, în referatul întocmit de Maria Mucea, inspector de specialitate, și în inscrierile la cuvînt ale participanților.

Astfel, în atenția factorilor organizatorici au stat și continuă să existe — pe lângă amenajarea de noi spații de școlarizare — cuprinderea integrală a copiilor din localitățile rurale în unități, crearea bazei tehnico-materiale corespunzătoare și a unei ambianțe plăcute — activizînd și comitetele cetățenești de părinți în în acest scop — organizarea programului

prelungit în timpul campaniei agricole, alimentarea rațională a copiilor, amenajarea spațiilor de joacă, procurarea de materiale didactice, de planșe și seturi de material mărunt pentru diferite activități, autoperfecționarea psiho-pedagogică a educatorilor și optimizarea tuturor tehnologiilor de lucru o bună colaborare cu învățătorii, spre a asigura promovarea reală integrală a viitorilor școlari în clasa I.

Sînt de relevant, spre exemplificare, preocupările educatorilor de la Grădinița din comuna Mihai Viteazu, de a spori eficiența activităților de educație moral-politică și patriotică, prin facilitarea cunoașterii, de către preșcolarii, a comunei, a pitorescului ei, a morămintului voievodului Mihai Viteazu, a construcțiilor obștești, șantierului și fabricii din localitate; preocupările Aureliei Săsarman (Grădinița din Mintiu — Gherlii) de a trezi interesul copiilor pentru muncă, de a le cultiva dragostea față de tradițiile satului, de a le forma spiritul critic și simțul culorilor în activitățile plastice; rezultatele obținute de colectivele grădinițelor din comunele Sincraiu (Bara Klara, Kalman Eva, Kovacs Viorica) și Belis (Maria Marc, Rodica Rășinar) în a construi — în mare parte prin munca patriotică a părinților — localurile grădinițelor și a le autodota — cu mobilizarea comitetelor cetățenești de părinți și concursul directorilor coordonatori de la școlile învecinate (Lovasz Stefan — Școala din Sincraiu, Gheorghe Iotoleu — Școala din Belis); pregătirea șoimilor patriei în vederea participării la faza județeană a festivalului „Cîntarea României” (Mintiu Gherlii, Răscrucl) și implicarea cu consecvență a unor directoare de grădinițe în rezolvarea dificultăților legate de colaborarea cu întreprinderile și instituțiile sanitare.

O importantă caracteristică a acestor reale schimburi de experiență — constituindu-se în bilanțuri și perspective totodată — este participarea permanentă a cadrelor de îndrumare a activității educatorilor, atît a forurilor organizatorice, cît și a cadrelor de înaltă pregătire universitară, angajate într-o strînsă colaborare, pe linia cercetării experimentale, cu educatoarele, pentru o tot mai profundă cunoaștere a preșcolarului, a posibilităților și disponibilităților lui psihologice, spre a fi superior valorificate în pregătirea lui optimă pentru viitor.

DOINA SĂNTIMBREANU

Calitatea învățămîntului în centrul atenției

Recent, discutînd cu prof. Elena Mateescu, inspector școlar general, am reținut preocuparea și grija permanentă pentru realizarea tuturor obiectivelor, a sarcinilor și măsurilor stabilite la nivelul județului, sub îndrumarea Comitetului județean de partid Argeș, concretizate în planul de muncă al acestui inspectorat prin acțiuni în sprijinul calității învățămîntului.

Red. Care au fost principalele direcții ale activității de îndrumare și control întreprinse în județ și ce s-a realizat în acest sens?

Prof. E. Mateescu: De la începutul acestui an școlar și pînă în primele zile ale lunii martie a.c. am efectuat 17 inspecții frontale — din care trei la învățămîntul seral — un control, în toate liceele județului, privind nivelul pregătirii elevilor pentru producție, 140 de inspecții tematiche și 270 de inspecții speciale și de specialitate, la care am antrenat și cadre didactice cu experiență valoroasă și rezultate deosebite în activitate. Important nu este atît volumul inspecțiilor, cît eficiența acestora, urmărirea sistematică și riguroasă a transpunerii în fapt a tuturor sarcinilor. De asemenea, valorificarea experienței pozitive din școli, a metodelor și inițiativelor valoroase, precum și rezolvarea concretă, la fața locului, cu consiliul de conducere, cercurile pedagogice, colectivele de catedră și, mai ales, cu fiecare cadru didactic, printr-un program operativ, a situațiilor întîlnite uneori în școli.

Am înțeles că este necesar ca inspecția să fie însoțită și de alte modalități. De pildă, inspecțiile frontale, organizate în

cîteva școli ai căror elevi au obținut rezultate necorespunzătoare la probele de verificare pentru clasa a IX-a și la examenul pentru clasa a IX-a, au fost urmate de dezbateri pe catedre pentru stabilirea unei metodologii adecvate. Asemenea dezbateri metodice am organizat și în școlile primare. O altă modalitate a fost aplicarea în trimestrul I a lucrărilor de control cu subiecte unice pe județ, la disciplinele fundamentale, la clasele a V-a, a VII-a, a VIII-a, a X-a și a XII-a. Rezultatele acestora au constituit indici importanți ai activității noastre de îndrumare și control, în determinarea cadrelor didactice de a-și spori exigența atît față de nivelul de pregătire al elevilor, cît și față de stilul și metodele de muncă.

În acțiunile de perfecționare organizate cu directorii de școli am inclus teme privind înlăturarea unor neajunsuri semnalate în școli și sesizate în activitatea noastră de îndrumare și control.

Red.: În continuare, ce vă propuneți să întreprindeți?

Prof. E. Mateescu: Să acționăm mai ferm și susținut în îndeplinirea sarcinilor noastre, intensificînd acțiunile de control asupra frecvenței elevilor la cursuri și asupra sprijinirii și asigurării succesului acestora la învățătură. Ne propunem să imprimăm un caracter interdisciplinar muncii metodico-stiințifice din cadrul comisiilor metodice și al catedrelor, să corolăm activitatea de perfecționare a cadrelor didactice cu realitatea concretă din școlile noastre și să generalizăm, în continuare, prin Casa personalului didactic,

experiența pozitivă pe trepte de învățămînt.

Apreciem drept sarcină importantă a acestei etape buna orientare școlară și profesională a elevilor din clasa a VIII-a în meseria potrivit nevoilor dezvoltării economice județului Argeș. Am inclus în preocupările noastre și îmbunătățirea activității educative în rîndul elevilor, participarea acestora la Festivalul național „Cîntarea României” și la „Daciada”.

● Permanent, în atenția colectivului Școlii nr. 5 din Pitești — director: prof. Ion Trandăfirescu — stă corelarea activității metodice cu sarcinile reieșite din ridicarea nivelului de pregătire a fiecărui elev. În acest scop, s-au efectuat numeroase asistențe la ore și s-au dat lucrări de control cu subiecte unice pe școală, la matematică și limba română, la clasele a III-a și a IV-a. Se păstrează o legătură strînsă cu Comitetul cetățenești de părinți, cu familiile elevilor. În cadrul lectoratului cu părinții s-au dezbătut teme privind sarcinile familiei în asigurarea succesului la învățătură al elevilor. Lecțiile se desfășoară în cabinete și laboratoare funcționale, cu o bună dotare.

● Și la Școala din Topoloveni — director: prof. Miron Iliescu — sînt preocu-

pări pentru creșterea nivelului de pregătire a tuturor elevilor, concretizat atît în promovarea elevilor în procent de 99 la sută, înregistrată în primul trimestru, cît și de desfășurarea susținută a unui program de meditații și consultații pe clase și discipline de învățămînt. În școală au loc schimburi de experiență și interese tențe la care participă educatoarele, învățătorii și profesorii. Asistînd la ore și discutînd cu învățătorii Elisabeta Catrina și Dumitru Manac am surprins interesul manifestat pentru integrarea cu succes a elevilor claselor a IV-a în ciclul gimnazial.

● Activitatea Școlii din Vedea — director: prof. Maria Pavelescu — se desfășoară potrivit unui plan de activitate, care cuprinde, într-o abordare sistematică, toate laturile procesului de învățămînt. Remarcăm dorința de dezvoltare și de folosire eficientă a bazei materiale a școlii și sporirea exigenței fiecărui cadru didactic față de rezultatele muncii sale. Se preconizează să se îmbunătățească dotarea laboratorului de biologie cu mobilier și să se asigure elevilor o bună orientare școlară și profesională.

VIOLETA APOSTOL

„Buna notă” a profesorului și totodată a elevilor săi

O prezentă mai îndelungată în activitatea aceleiași școli, pe parcursul mai multor zile, însemnînd asistențe la ore, dialoguri cu cadrele didactice, participarea la alte acțiuni ale acestora îți oferă posibilitatea s-o cunoști mai în profunzime. Dar îți creează totodată și un dezavantaj: acela că te simți dator „să dai socoteală” despre ceea ce ai văzut și atunci cînd impresiile de moment se sedimentează să ajungi la concluzii care n-au nimic frapant. La Școala nr. 18 din Cluj-Napoca se face școală. În sensul plener al expresiei. Nu-i o școală înnoibilă de vreo tradiție. Se află abia în al optulea an de existență. O școală obișnuită de cartier — de la curtea ei mai departe se întind dealurile Clujului. Nici dezvoltată bază materială — constînd în laboratoare, cabinete și ateliere extrem de dotate și de funcțional concepute — nu mai individualizează astăzi o unitate de învățămînt. O înnoiește însă conștiințiozitatea învățătorilor și a profesorilor ei, hotărîți să înscrie pregătirea elevilor lor pe coordonate mereu superioare. Cum o fac? Pregătindu-se zilnic pentru lecție — mereu alta raportată la colectivul de elevi. Variantele de tehnologie didactică sînt elaborate cu scopul de a o alege pe cea optimă care să permită utilizarea la întregul potențial instructiv-educativ a bazei materiale a școlii. Pe aceea care să-l facă pe elev „părtaş” la descoperirea noului, să-l ajute să se autodepășească, să-l educe astfel ca s-o dorească el însuși, oferindu-i motivații trainice pentru întreaga viață.

Activitățile de perfecționare la nivelul comisiilor metodice din școală vizează tocmai cunoașterea elevului, a golurilor din cunoștințe, a posibilităților fiecăruia în scopul reducerii mediocrității.

De aceea mi s-a părut firesc faptul că inspectoratul școlar a ales această unitate ca școală gazdă pentru desfășurarea cercului metodic (din luna februarie) al directorilor de gimnazii din orașul Cluj-Napoca. O temă de actualitate într-o școală cu experiență: „Rolul directorului în dezvoltarea bazei materiale a școlii, în integrarea la lecții a mijloacelor de învățămînt”.

Lecțiile la care am asistat cu acest prilej le-aș fi catalogat „demonstrative” dacă în zilele precedente acestei acțiuni nu i-aș fi văzut pe oameni cum lucrează la clasă, preocupați ca propria pregătire să aibă rezonanță în aceea a elevilor lor, ilustrînd concordanța dintre buna „notă” a profesorului cu cea a elevului.

Profesori buni — elevi buni. Aspectul cel mai revelator al acestei realități l-am aflat în persoana învățătoarelor Ana Olteanu, Ana Rusu sau Viorica Popa, în aceea a profesoarelor Elena Șuteu, Magdalena Vana, Doina Minulescu, Lucia Dobocan, Valeria Budusan, Ecaterina Szilagh și Doina Grosu.

„Anul trecut am avut un singur repetent la cei 900 de elevi, anul acesta sperăm la promovare integrală, preciza prof. Laura Cordos, directoarea școlii. Dar, ceea ce ne preocupă în mod special nu este numai promovarea reală a elevilor noștri ci și pregătirea tuturor la nivelul maxim al posibilităților fiecăruia”.

Lecțiile la care am asistat îmi confirmă această intenție.

Iată, spre exemplu, lecția de istorie la clasa a IV-a (învățătoare Ana Popa), cu tema: „Răscoala de la 1907”. Pornind de la vizionarea, în cabinetul de istorie a filmului didactic cu această temă și odată creată atmosfera, discuția cu elevii este atent dirijată de către învățătoare spre a-i conduce spre însușirea unor noțiuni fundamentale de istorie, spre ideea pe care singuri o deduc: continuitatea luptei poporului român pentru dreptate socială. Apelul permanent la cunoștințele pe care elevii le au din diferite domenii la gîndirea lor, la motivarea răspunsurilor date conferă lecției un caracter activ și interdisciplinar.

Filmul didactic ca mijloc de debut în abordarea unei teme noi îl folosește și prof. Laura Dobocan la clasa a VIII-a în lecția: „Cărbunii și întrebuintarea lor”. Alături de acesta, eșantioanele de cărbuni, hărțile, graficele, manualul și documentele de partid (Directivile Congresului al XII-lea al P.C.R.) au întregit varietatea mijloacelor utilizate. Fișa de evaluare a noilor cunoștințe pe care elevii au completat-o în finalul lecției și comentarea răspunsurilor date de elevi au ilustrat faptul că ei și-au însușit cunoștințele în clasă.

O lecție care a suscitat în mod deosebit interesul elevilor, interesantă și oarecum ca mod de integrare a experimentului într-o oră de fixare și sistematizare a cunoștințelor unui capitol mi s-a părut lecția de zoologie de la clasa a VI-a cu tema „Observații morfo-anatomo-fiziologice asupra broaștei de lac. Disecție”. Fiecare elev primește cite o fișă individuală de lucru înainte ca grupurile de cîte doi elevi să înceapă disecția, profesoara Doina Minulescu îi inițiază printr-o discuție pregătitoare, prezentîndu-le modelul după care vor lucra. Într-o fișă de observație, elevii notează concluziile cu privire la alcătuirea internă și externă a broaștei în concordanță cu mediul, desprind caracteristicile determinate de acesta și surprînd trăsăturile evolutive ale batracienilor în comparație cu peștii.

Modul în care a fost conceput orarul școlii permite ca și la ciclul primar multe dintre lecții să se desfășoare în cabinete sau laboratoare. Că acestea sînt un mediu de lucru curent o dovedește și dezvoltura cu care se mișcă și „cel mic” printre eprubete, lămpi de încălzit, truse de experiență. Iată-i pe elevii clasei a IV-a C la o oră de cunoștințe despre natură. Subiectul îl cunoșc din... propria experiență: „Proprietățile apei”. Depinde de îndeminarea învățătoarei Ana Rusu să-i ajute să-și exprime cunoștințele, să le ordoneze, să le sistematizeze. Cum de nu și-au dat seama pînă acum de toate aceste proprietăți? Doar le știu?! O gustă, „o pipăie” o combină, dizolvă în ea diferite substanțe. Și află. Spre satisfacția lor află singuri proprietățile apei. Este tactul învățătoarei să-i facă să creadă că lecția „au făcut-o singuri”.

Așadar, o școală a muncii, a observării și a cercetării, atît cît este necesar și posibil la vîrsta lor!

CORNELIA GÎRMACEA

Elevii seraliști la nivelul celor de la zi

Liceul industrial „Armătura” (director ing. Radu Rusu) din Cluj-Napoca a asigurat două dintre elementele esențiale pentru pregătirea elevilor de la seral:

predarea cu cele mai bune cadre de care dispune școala și accesul la toată baza ei materială (largă, diversă și în plin proces de modernizare). În continuare, stă în

Educație prin mijloace cit mai variate

Influență continuă

Că educația elevilor se constituie ca un proces complex de condiții, de cadru general și de factori de influențare se confirmă încă o dată prin realitățile constatate în acest raid-anchetă prin școlile din municipiul și județul Iași.

Școala din comuna Cristești. Profesorul Jenică Cheșcu, diriginte la clasa a VIII-a, își cunoaște „pe de rost” cei 5-6 elevi care „ridică probleme”, nu atât de comportament, cât în ceea ce privește situația la învățătură. Care sînt metodele de lucru cu ei? Trei. 1. Tratament direct (convorbiri individuale, plasarea în bancă, sarcini de lucru adecvate, implicarea în activități extrașcolare specifice). 2. Colaborarea strînsă cu ceilalți profesori care predau la aceeași clasă. 3. Legătura permanentă cu familiile elevilor. (Că această legătură există o probează cunoașterea amănunțită a situației familiale a fiecărui elev, în unele cazuri cu carente de mediu afectiv sau condiții de pregătire individuală defectuoasă). Două rezultate concrete și directe ale tuturor acestor preocupări: școlarizare integrală, promovabilitate integrală.

O școală tînără cu un colectiv de profesori tineri. Școala nr. 3, situată într-unul din cele mai noi cartiere ale Iașului, Dacia, B II Vest. Media de vîrstă a cadrelor didactice, sub 30 de ani. Mi se relatează debutul aventuros al activității în această școală. În urmă cu trei ani, care, după un mal vechi obicei al unor constructori, la 15 septembrie abia dacă ajunsese, parțial, cu zidurile la plafon și numai pe 5 noiembrie a putut fi dată integral în folosință. Primul consiliu pedagogic a avut loc în holul blocului Z 1 din vecinătatea școlii.

Sînt recunoscute valențele educative ale autodotării. Zeci de metri de pava) din beton în jurul clădirii, zeci de metri de gard executate din țevi de metal (primite în schimb la sute de kilograme de fier vechi), pomi și flori plantate în curte, zugrăveli, mobilier, aparatură de laborator, material didactic — totul executat cu ajutorul elevilor, astfel încît acum, observînd eleganța acestui local de școală, ești departe de a bănui tineretea lui. În laboratorul de biologie vîd unul din filmele color realizate de foarte tînărul profesor de biologie împreună cu elevii săi, în Grădina botanică din Iași. Mi se arată schițele unui plan de decorare a coridoarelor școlii (unde se aglomerează ghivece de flori) cu portrete ale celor mai reprezentative personalități ale vieții științifice, grupate pe discipline. Totul subordonat aceluiași scop: instrucție, educație.

În școală, elevii își petrec cea mai mare parte a timpului în săli de clasă, în laboratoare, în cabinete, în ateliere, în prezența învățătorului sau a profesorului. Deci influența profesorului asupra elevului se exercită mai ales în acest cadru. Ce asigură eficiența acestei influențe? Discuțăm o lecție de istorie ținută de profesorul Antoniu Martinas de la Liceul industrial nr. 5 din Iași la clasa a IX-a B cu tema: „Unirea principatelor române”. Lecția s-a desfășurat la muzeu unde au fost comentate fotografiile și planșele în temă. Conchidem de comun acord cu inspectoarea Eugenia Stoleru — în prezența căreia are loc discuția — referindu-ne și la o altă lecție de literatură română cu tema: „Junimea”, care a avut loc la Casa Pogor, că ceea ce asigură eficiența formativă a lecției este maniera de prezentare a conținutului, modalitățile prin care profesorul poate să-și asigure accesul la sensibilitatea elevilor.

Iată deci o sumedenie de factori mai mult sau mai puțin importanți care toți concurează la formarea profilului moral al viitorului cetățean. Ajungem după ani și ani în clasele terminale în pragul momentului cînd oferim societății tineri apți să se integreze într-o activitate social utilă. Cum sînt acești tineri? Cum gîndesc? Un diriginte de la Liceul Industrial „Constantin Burcă” din Pașcani, profesorul Alexandru Ivanovici, a dat elevilor săi din clasa a XII-a A un chestionar cu vreo 14 întrebări de genul: „Ce dorești să devii în viață?”, „Consideri că bagajul de cunoștințe teoretice și practice obținute pînă acum îți vor permite să faci față sarcinilor unui muncitor calificat?”, „Consideri că pregătirea practică se desfășoară în bune condiții?”, „Ce propui pentru îmbunătățirea ei?”. Răspunsurile elevilor sînt însoțite de comentariile dirigintelui pentru a-l orienta asupra ultimelor rețușuri pe care și le mai propune cu acești elevi pînă la sfîrșitul anului școlar. Dincolo de aceasta, extrag din ele o singură semnificație globală: seriozitatea, spiritul critic, maturitatea și sinceritatea majorității răspunsurilor constituie un prim temel de satisfacție pentru cei care de-a lungul a 12 ani de școlaritate i-a format așa cum sînt astăzi.

B. OCTAVIAN

In școală, totul educă

Ar fi greu să disociezi ce și cît anume este destinat instrucției și, ce și cît anume educației în școlile județului Iași pe care le-am vizitat, pentru că întreaga muncă școlară și extrașcolară, toate eforturile converg către același prezent și viitor tel: ridicarea calității învățării, aceasta însemnînd clase fără repetenți, promovabilitate integrală și, mai ales, reală. Spre împlinirea acestui nobil țel

și-au unit deopotrivă, într-un front comun, priceperea, dăruirea și pasiunea, puterea creatoare, învățătorii, profesorii, diriginții, părinții, organizațiile de tineret.

...Pornind de la ideea că „tot ce se vede în școală instrulește și educă” directorul Școlii nr. 23 din Iași, profesorul Ovidiu Precup, a conceput propaganda vizuală ca un element esențial în pregătirea și formarea elevilor, ca un reper, un punct de pornire, de deschidere către însușirea cunoștințelor. M-am oprit asupra acestui aspect și pentru că, în multe din școlile noastre, mai ales în licee, culorile sînt încărcate cu fel de fel de creații, de obiecte și obiectele puse la întimplare.

Originalitatea, caracterul profund pedagogic și științific al modului în care conducerea și colectivul didactic al școlii amintite au gîndit propaganda vizuală, constă în faptul că, străbătînd culorile spațioase, ai impresia că ele nu sînt un loc de trecere, ci că de la ele încep săliile de clasă, laboratoarele, cabinetele, că nu le desparte nici un zid. Structurată tematic, propaganda vizuală urmărește educarea politico-ideologică a elevilor, pregătirea lor științifică, orientarea școlară și profesională și, nu în ultimul rînd, cultivarea bunului gust, educarea estetică. La primul etaj, citeva culorile sînt destinate educației politico-ideologice a elevilor, cunoașterii politicii partidului nostru, a realizărilor poporului nostru în ultimii 15 ani. Panourile, vitrinele, machetele, modulele mobile poartă titluri sugestive ca: „15 ani lumină, ani de istorie nouă, revoluționară a patriei, de puternic avînt creator în construirea socialismului”.

Alte culorile sînt afectate orientării școlare și profesionale. Prin diverse modalități, de la pliante cu cifre și imagini pînă la vitrine cu mostre ale diferitelor produse, sînt prezentate toate întreprinderile industriale și agricole, toată economia județului. Alte spații pregătesc intrarea în laboratoarele de chimie, de fizică sau biologie, în cabinetele de limba română, de științe sociale; pe altele este reflectată activitatea în cercuri, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” sau a „Daciadei”. Sînt colțuri destinate educației civice, cetățenești, sanitare. Nu a fost uitat nimic, nimic nu este pus la întimplare, nimic nu rămîne doar un exponat fixat pentru totdeauna pe pereți. Colective de profesori și de elevi răspund de organizarea propagandei vizuale, de înnoirea și actualizarea sa permanentă. Cu fiecare clasă, de la cl. I, pînă la a X-a, se poposește în fața fiecărui exponat, sînt ore care încep de aici, sau se termină aici.

...Dintr-un scurt „extemporal” dat elevilor Școlii din comuna Ruginosa cu întrebarea: „De ce este nevoie să învățați bine?” desprind citeva răspunsuri: „pentru ca să-mi cinstesc comuna și pe oamenii săi”; „pentru ca să devin un fiu de nădejde al acestor locuri”; „numai învățînd bine îi voi putea înlocui pe părinți și, pentru ca, orice lucru imi va fi incredintat, să fie sigur în mîinile mele”. Răspunsul fiecăruia este străbătut, ca un fir roșu de această motivație solidă, emoționantă și mobilă prin dimensiunile sale. Pentru că aici la Ruginosa, comuna cu rădăcini adînci în istoria Moldovei, loc de întîlnire a revoluționarilor pașoptiști, reședința în care domnitorul Cuza și-a conceput și aplicat pentru prima oară reforma agrară, cultivarea sentimentului funciar, a mîndriei de a se fi născut și crescut pe această vatră strămoșească este pentru fiecare învățător și profesor punctul de plecare către rostul învățării. Toate vorbele, toate faptele au acest reper. Și rezultatele, succint prezentate, sînt acestea: nici un repetent la clasele I-IV, 93% promovaj la clasele V-X; opt elevi participanți la olimpiada de matematică, patru la cea de geografie, șase la biologie, trei la limba română — faza pe județ; medalia de aur și locul I pentru formația de dansuri la ediția I a Festivalului național „Cîntarea României” și primul loc la ediția a II-a faza pe județ; (alături de această formație, școala desfășoară o activitate cultural-artistică cu vechi tradiții în comună și în satele din jur) „Meritul clutural” clasa I obținut de școală anul trecut, cu prilejul „Zilei Învățătorului”.

...La Școala din comuna Cotnari participarea la vestitul cerc de arte plastice, și, în general, la toate activitățile culturale-artistice este condiționată de rezultatele învățării.

Participarea este rîvnită de fiecare elev, iar condiția „speculată” din plin de colectivul didactic. Cu atît mai mult cu cît mai toți școlarii dovedesc, prin cine știe ce alchimie genetică, reale aptitudini pentru desen și sculptură. Așa, că cercul de artă plastică, condus de profesoara Ana Paul, care poartă numele de „Urmașii lui Ștefan cel Mare”, cuprinde mai toți elevii școlii. Desenele copiilor sînt peste tot în școală, la Consiiliul popular, la Dispensar, în fiecare casă, iar de cîteva ani au trecut granițele comunei și sînt expuse la diverse instituții din Iași, la expozițiile organizate în tabere școlare. Cu ele, școlarii din Cotnari au obținut premii la diverse concursuri județene și naționale și primul loc la expoziția de desene ale copiilor organizată în India.

Am încercat să desprind din bogăția de fapte întîlnită în școlile amintite, cite un element care, se detașează și care se dovedește definitoriu în aportul său la ridicarea calității instruirii și educării elevilor.

MONICA ROBEA

cu insistență apel la cunoștințele școlarii dobîndite din cărți, filme, piese de teatru, de operă și, respectiv, din viața de toate zilele — începînd cu cele despre Oedip și Ifigenia, continuînd cu Gioconda, Pietă sau Moise (albumul cu reproduceri adus în clasă a fost cercetat cu mare interes) și pînă la... „statuile din parcul orașului”. Iar prof. G. Bratu, beneficiînd de avantajele disciplinei sale, s-a servit și de cunoștințele tinerilor din domeniul meseriei pentru a se face mai bine înțeleasă în predarea noilor cunoștințe; de asemenea, profesoara insistă să fie cunoscut tuturor felul în care noile cunoștințe predate la clasă își găsesc aplicarea în activitatea profesională, în viață. E un efort — așa zice — de constanținare a meseriei, ce se completează fericit și prin grîja profesoarei (care a lucrat ca ingineră și în producție) de a-i pune pe elevi la curent cu noutățile, cu procedeele de lucru moderne propuse de tehnică în specialitatea lor și de a-i convinge să pășească tot ceea ce este învechit și duce la risipă de timp, de materiale, la degradarea calității. S-a văzut că elevii au fost obișnuiți să discute cu dascălul lor — chiar și în contrafictoriu — ceea ce, pe undeva, este tot un ciștig. Mi-a plăcut tenacitatea profesoarei de a verifica dacă totul a fost sesizat corect și dacă argumentele sale au convins. Aici aș aminti și bunul obicei al prof. A. Sîmpăleanu de a întreba la sfîrșitul orei dacă au rămas nelămuriri, pentru a fi totul clarificat la vreme.

Departee de a fi epuizat aspectele pozitive ale activității profesorilor de la liceul școlar de mai sus, erod că mă pot opri aici pentru a pune o întrebare: de ce, totuși, elevii, dispunînd de asemenea condiții de instruire, nu reușesc mai multe performanțe școlare? Dincolo de obsolescă și de greutățile familiale, care ar putea fi niște cauze obiective (spun „ar putea fi”, deoarece, cu mici excepții, toți școlarii sînt tineri, sub 30 de ani, și numai 30 la sută dintre ei au copii, adică au condiții mai puțin propice de studiu acasă) — cred că este vorba și de indulgența și slaba exigență a profesorilor față de efortul de a se pregăti și față de comportamentul școlar al elevilor. Altfel nu se explică de ce permit unora dintre aceștia să nu-și la notițe, să fie inactivi și inerti la lecție, să lipsească (motivul sau nemotivat) fără să recupereze cunoștințele pierdute, să predea teze și extemporale neglijente, de parcă ar fi siguri că profesorii sînt dispuși să ia în serios lucrări prezentate oricum. Credem că e bine să le amintim acestor tineri, acum cînd se cer pretutindeni muncă și eforturi tenace, că au datoria de a se pregăti cu conștiințiozitate și perseverență, trecînd peste oboseală și greutăți, de a veni astfel în întîmpinarea strădaniilor școlii și ale statului, care fac totul ca ei să capete o reală bună pregătire.

STELA PREDESCU

Motivații trainice față de învățătură

Mă aflam, în pauză, în cabinetul celor doi directori ai Școlii de 8 ani nr. 13 din Iași. Profesoara de istorie Valentina Jofa, soacra adjunctă a unității, își exprima rezretul că nu am însoțit-o la clasa „un colectiv foarte bun”, care îi dă o posibilitate unor lecții deosebite. Îmi pare și mie rău, cu atît mai mult cu cît ora de fizică la care participasem, la clasa a VIII-a C, ținută de profesoara suplinitoare Rodica Donciu, ne îndispusesse pe toți. Discuțînd, despre cauzele acestei nereușite, cu inspectorul de specialitate, profesorul Eugen Dima, ajunsesem, din nou, la concluzia că eșecul sau succesul unei lecții depind, în cea mai mare măsură — dacă nu total — de cel care o conduce.

Încercînd să ne înlăturăm nemulțumirea, directorul școlii, profesorul Valerian Dragu, ne invită la o altă lecție de istorie a colegei sale de cabinet.

Și, cu toate că nivelul mediu de pregătire al clasei a VIII-a D oscilează alarmant între notele cinci și șapte, ca și la clasa a VIII-a C, am asistat la o adevărată demonstrație de virtuozitate didactică. Așadar, atunci cînd un profesor stăpînește perfect conținutul științific al disciplinei pe care o predă și tehnica de lucru, abordată în funcție de temă și de nivelul de elevi cu care conlucrează, lecția nu poate fi un insucces, indiferent de nivelul general la învățătură al clasei. (De fapt, astfel de lecții contribuie, simțitor, la ridicarea calității a acestui nivel). În acest caz, lecția însăși devine argumentul principal în formarea motivației pentru învățătură a mării majorității a elevilor. Cu alte cuvinte această motivație se consolidează ca urmare a unei riguroase organizări a muncii didactice individuale și colective, a unei persistențe activității de educare a aptitudinilor intelectuale ale elevilor, pe baza cărora aceștia își pot construi un sistem propriu de valori, stabil, firesc subordonat valorilor spiritualității românești, ale societății noastre socialiste.

Profesoara Valentina Jofa ne-a convins că lecția modernă este principalul mijloc prin care se pot evidenția — teoretic și practic — motivele care-l orientează pe elev spre o activitate de învățare continuă și progresivă cantitativ și calitativ. Nu voi descrie lecția de istorie asistată, la care aportul elevilor — solicițat prin întrebări precise — a fost substanțial, fie că se refereau la tema lecției predate cu o oră înainte („Țara Românească în timpul domniei lui Vlad Te-

VALERIA BACIU

CONFERINȚA UNIUNII SINDICATELOR

DIN ÎNVĂȚĂMÎNT, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

Pentru o mai activă implicare a sindicatelor în viața școlii

Vineri, 13 martie a.c., s-au desfășurat la Ateneul Român din Capitală lucrările Conferinței Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură. Beneficiind de recente orientări și îndemnuri ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Conferința s-a situat într-un context social, de puternică efervescență politică, de avînt constructiv, fiind precedată de adunările generale de ieri de seară și alegerii din sindicatele pe ramură și avînd în vedere perspectiva apropiatului Congres al Uniunii Generale a Sindicatelor din România. La lucrările Conferinței au fost delegați 303 oameni ai muncii din domeniul învățămîntului, științei și culturii și au fost prezenti 100 de invitați.

Au participat tovarășii prof. univ. dr. Aneta Spornic, membru al Comitetului politic executiv al C.C. al P.C.R., ministrul educației și învățămîntului, tovarășul Aurel Duca, secretar al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, vicepreședinte al Comisiei Culturii și Educației Socialiste, tovarășul Ion Gălețeanu, secretar de stat la Consiliul Cultural și Educației Socialiste, reprezentanți ai organelor de partid și de stat, al organizațiilor de masă și obștești, ai tineretului și prosei.

Pe ordinea de zi a lucrărilor Conferinței au figurat: 1. Darea de seamă asupra activității desfășurate de Comitetul Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură în perioada 1978—1981 și sarcinile ce revin pentru îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XII-lea al P.C.R. 2. Raportul Comisiei de cenzori. 3. Propunerii privind unele modificări și completări la Statutul cadru al Uniunii Sindicatelor pe ramură de activitate. 4. Alegerea Comitetului Uniunii, a Comisiei de cenzori, a delegaților la Congresul U.G.S.R. și desemnarea candidaților pentru Consiliul central al U.G.S.R. A fost dezbătut, totodată, Proiectul de hotărîre privind activitatea de viitor a Uniunii.

Pe marginea materialelor prezentate au luat cuvîntul tovarășii: Felicia Cornea, prof. univ. dr. ing., președintele Consiliului sindicatelor din Centrul Universitar București; Pavel Dăb, inspector școlar, președintele Comisiei sindicatelor învățămînt Alba; Emil Boroghină, actor, președintele Comitetului sindicatului Teatrul Național Craiova; Bolyon Elisabeta, educatoare, comuna Pecica, județul Arad; Panache Tuțuleasa, regizor, președintele Comitetului sindicatului Sindicatului „Alexandru Sahia” București; Mișu Davidescu, directorul Muzeului Porțile de Fier; Maria Stanciu, director general al Centralei „România Film”; Eugenia Măndiță, profesor, vicepreședinte al Comitetului de cultură și educație din municipiul București; Nicolae Constantinescu, prof. dr. doc., Academia de studii economice București; Ion Jinga, inspector general, Inspectoratul școlar al municipiului București; Ion Stoica, director adjunct al Bibliotecii centrale universitare; Maria Andrieș, directorul Liceului Industrial al Ministerului Industriei Usoare, Iași; Ion Rațiu, directorul Casei personalului didactic, Bistrița-Năsăud; Marieta Beuran, conferențiar dr. ing., președinta Comitetului sindicatului Institutului politehnic Cluj-Napoca; Nicolae Teodorescu, acad., vicepreședinte al Societății științifice ale cadrelor didactice; Ion Gălețeanu, secretar de stat al Consiliului Cultural și Educației Socialiste.

Prezență activă în viața școlii

La primul punct de pe ordinea de zi, tovarășa prof. Elena Ene, președinta Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură, a prezentat „Darea de seamă din care reținem, în text prescurtat, câteva aspecte.

O direcție prioritară spre care s-a îndreptat statornic efortul organizațiilor sindicale a fost și este aplicarea Legii educației și învățămîntului, a hotărîrilor tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul educației și învățămîntului, pentru a asigura, prin muncă creată și devotament îndeplinirea rolului de mare răspundere al școlii ca factor principal de educație și formare a omului nou, de pregătirea forței de muncă. Încheierea procesului de reorganizare și așezare pe baze noi a școlii de toate gradele, generalizarea învățămîntului de 10 ani, perfecționarea învățămîntului liceal, profesional și de maistri, profilarea mai bună a învățămîntului superior corespunzător necesităților societății, legarea tot mai strînsă de cerințele de azi și în perspectivă ale producției, perfecționarea sistemului de reciclare profesională a cadrelor, dezvoltarea și modernizarea tehnologiei didactice și a bazei materiale, au constituit condiții care au permis organizațiilor sindicale angajarea în mai mare măsură la rezolvarea cerințelor de conținut ale procesului instructiv-educativ.

În strînsă conlucrare cu conducerea unităților de învățămînt, organizațiile sindicale, sub conducerea organizațiilor de partid, au acordat o mai mare atenție creșterii nivelului calitativ al pregătirii elevilor din licee. În colaborare cu organizațiile sindicale din întreprinderile industriale și agricole, s-a acționat pentru asigurarea condițiilor necesare desfășurării practicii elevilor în atelierele școlare și în întreprinderi, pentru participarea lor efectivă la activitatea de producție, astfel încît la absolvirea treptei I și a II-a de liceu să se poată încadra cu bune rezultate în producție.

Organizațiile sindicale din învățămîntul preșcolar, primar și gimnazial și-au sporit contribuția la realizarea sarcinii de mare răspundere trasată de conducerea partidului, pentru cuprinderea în grădinițe a unui cit mai mare număr de preșcolari și parcurgerea, cu bune rezultate, a școlii, de către toți copiii patriei. Pentru sindicatele din învățămînt, ridicarea nivelului de pregătire — și pe această bază — lichidarea repetenței la ciclul primar, în general, a eșecului școlar, pe parcursul întregii școlarizări a copiilor și tinerilor, reprezintă o sarcină profesională de cea mai mare importanță.

S-a acționat pentru stimularea inițiativelor și valorificarea experiențelor pozitive acumulate în unitățile preșcolare, organizându-se, de exemplu, schimbul de experiență de la Oradea cu directoratele de grădinițe, educatoarele frunțașe, cu președinții de sindicate. Comitetele sindicalelor din Orșova, Piatra Neamț, Caran-

sebes, Arad, Brăila, Alba Iulia, Deva, Timișoara, Râmnicul Vilcea, sectoarele 1, 4 și 6 din București, ca și sindicatele din multe alte localități au efectuat dezbateri în adunările de grup asupra cauzelor rămășiței în urmă la învățură și a nefrecvențării cursurilor de către unii elevi.

Cu toate acestea, sindicatele din învățămîntul preuniversitar, nu întotdeauna și nu peste tot au acționat cu operativitate, cu deplină inteligență a faptului că învățămîntul este principalul factor de pregătire a forței de muncă și de perfecționare a prezentei profesionale a întregii populații active. O sarcină de cea mai mare importanță în îndeplinirea obiectivelor organelor și organizațiilor sindicale trebuie să participe mult mai activ, este desfășurarea unor sistematice acțiuni de orientare școlară și profesională a elevilor. În raport cu cerințele forței de muncă, pentru realizarea carierei de școlarizare la diferite profesii, îndreptate pentru meseriile deficiente.

În scopul asigurării unor specialități, cu o înaltă pregătire teoretică și practică, sindicatele din învățămîntul superior au situat în centrul activității lor, înfăptuirea cu mai corespunzătoare a întregii învățămîntului cu producția, cercetarea științifică cu practica socio-politică pentru dezvoltarea funcției productive a grupului național superior.

Organele și organizațiile sindicale din instituțiile de artă și cultură, și-au îmbunătățit activitatea mult mai corespunzător și mai eficient pentru îndeplinirea obiectivelor majore ale programului ideologic al partidului. În centrul atenției sintezatelor din instituțiile de spectacole, concerte și cinematografe a stat asigurarea creșterii calitative a genurilor abordate.

Propunându-și să cuprindă toată gama activităților sindicale din unitățile de învățămînt, știință și cultură, desfășurate în ultimii cinci ani. Darea de seamă a tratat, cu egală atenție, alături de problemele profesionale, și probleme ale muncii politico-ideologice, educative, social-culturale, organizatorice, de relații internaționale, de perfecționarea stilului și metodelor de muncă, ale sindicatelor din toate domeniile de activitate pe tărîmul învățămîntului, științei și culturii.

În lumina experienței valoroase

Luînd cuvîntul pe marginea materialelor prezentate, vorbitorii înscriși la dezbateri au abordat o largă gamă de probleme transmițînd celor prezenți bogata experiență a organizațiilor sindicale pe care le-au reprezentat. Spicuum câteva dintre opiniile și afirmațiile formulate în cadrul acestor intervenții.

Una dintre problemele care a stat în centrul atenției dezbaterilor a privit concentrarea activității organelor și organizațiilor sindicale pentru mobilizarea personalului didactic la înfăptuirea politicii școlare a partidului nostru, la înfăptuirea tuturor sarcinilor privind modernizarea și perfecționarea învățămîntului. Și pe a-

ceastă linie s-au obținut evidente succese. Un exemplu adus în discuție s-a referit la învățămîntul preșcolar din județul Arad unde procentul de cuprindere în grădinițe este de 87,76% pentru copiii de 3—5 ani și de 99,99% la cei de 5 ani. De la frageda vîrstă preșcolară și pînă la absolvirea treptei I sau a II-a de liceu dezvoltarea elevilor depinde de buna activitate a cadrelor didactice. La Liceul Industrial M.I.U. din Iași, marea majoritate a elevilor provine din mediul rural. Formînd personal muncitor pentru industrie, cadrele didactice din această unitate școlară și-au propus nu numai să-i pregătească temeinic pe elevi pentru viitoarea profesie — la un nivel de înaltă tehnicitate — dar și să le creeze acel cadru de dezvoltare care să suplinească absența familiei. (Elisabeta Bolyon, Maria Andrieș).

Calitatea pregătirii elevilor depinde de calitatea pregătirii personalului didactic. Este necesar, în acest sens, să se acționeze mai energic, la nivelul conducătorilor de școli, la nivelul sindicatelor, pentru a se înțelege pe deplin necesitatea perfecționării continue a tuturor cadrelor didactice. (Ion Jinga, Daf Pavel). În sprijinul perfecționării cadrelor didactice un rol deosebit îl au Casele personalului didactic, și activitatea individuală de informare și documentare. Datorită conlucrării cu sindicatele oamenilor muncii din învățămînt, activitatea Caselor personalului didactic a primit un caracter de masă. (Ion Rațiu, Ion Stoica, Nicolae Constantinescu).

Din continua preocupare pentru a ridica nivelul calitativ și eficiența învățămîntului superior s-a conturat conceptul de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția. În ultimii 10 ani, în acest domeniu s-au înregistrat apreciable realizări. Evident, însă, că mai sînt încă multe de făcut. (Felicia Cornea, Marieta Beuran, Nicolae Teodorescu).

Referindu-se la activitatea instituțiilor de artă și cultură, vorbitorii au subliniat mai cu seamă importantul rol pe care îl joacă acestea în educația moral-politică și culturală a spectatorilor, în stimularea creației originale în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României” (Emil Boroghină, Pantelina Tuțuleasa, Mișu Davidescu, Marin Stanciu, Eugenia Măndiță).

În intervenția sa, tovarășul Ion Gălețeanu a adus, în numele Consiliului cultural și educației socialiste, calde felicitări tuturor cadrelor didactice care, cu egal entuziasm și pasiune, și-au dedicat timpul liber pentru a îndruma formațiile artistice de amatori participante la Festivalul Național „Cîntarea României”.

În perspectiva politicii partidului în domeniul învățămîntului

În cuvîntul său, tovarășa prof. univ. dr. Aneta Spornic, ministrul educației și învățămîntului, a apreciat desfășurarea lucrărilor conferinței, nivelul ei de competență profesională și politică, edificator pentru treapta calitativă superioară la care s-a ridicat activitatea sindicatelor în perioada care a trecut și la care se află în prezent. Perioada cincinalului încheiat — a arătat în continuare vorbitoarea — a coincis cu înfăptuirea și încheierea unui proces de schimbări radicale atât a structurii și a conținutului învățămîntului. Este meritul cadrelor didactice de a fi înfăptuit într-o perioadă foarte scurtă concepția novatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, cu privire la locul și rolul școlii ca principal factor de pregătire a forței de muncă, ca deosebit factor de educare revoluționară a tineretului.

Elena actuală se caracterizează într-o stabilizare a structurii învățămîntului nostru. Aceasta nu înseamnă că trebuie să oprim procesul de perfecționare. Dar urmează să ne concentrăm atenția asupra conținutului învățămîntului în cadrul structurilor actuale. La înfăptuirea acestor sarcini, seratele sindicale au adus și aduc o contribuție importantă.

Arătînd că problema numărului care trebuie să stea în atenție, este problema perfecționării cadrelor didactice, ministrul educației și învățămîntului a insistat asupra faptului că multe cadre didactice nu sînt pregătite corespunzător pentru a folosi baza tehnico-materială existentă în învățămîntul de toate gradele, unde sînt amenajate cabinete, ateliere pentru activitatea practică. S-a îmbunătățit mult producția de material didactic modern. Sînt dotări superioare, cu mijloace tehnice moderne în învățămîntul superior. Dar folosirea lor nu este peste tot la nivelul posibilităților. De aceea, se

impune necesitatea ca sindicatele să se implice mai mult în acțiunea de perfecționare a cadrelor didactice pe linia acestor preocupări ale Ministerului Educației și Învățămîntului. Avînd legături cu unități de învățămînt de nivel diferit, sindicatele pot să organizeze acțiuni prin care se preiau observațiile și propunerile celor ce au fost la perfecționare și să le transmită cadrelor didactice din învățămîntul superior direct, fără birocrație și consfătuiri pe țară. Un mare rol revine Comitetelor sindicatelor în urmărirea modului în care sînt trecute sau nu la cursurile de perfecționare cadrele didactice de la toate nivelurile și gradele, completînd astfel activul organelor de stat. Mai activ trebuie să-și spună cuvîntul organele sindicale la avizarea înscrierii la grade a unor cadre didactice, pentru că mai sînt cazuri în care înscrierea la grad este considerată ca o problemă personală, nu de interes al învățămîntului. Înscrierea să se facă pe baza rezultatelor obținute în muncă, a meritelor dovedite. De asemenea, folosind poziția deosebită a Uniunii, prin concentrare a sindicatelor din mai multe domenii ale învățămîntului, ale artei, culturii și științei, ar putea să abordeze interdisciplinar problemele avînd în vedere aspecte care vizează sarcini comune, cum ar fi, de pildă, participarea la educarea tinerii generații în care au responsabilități și instituțiile de artă și cultură.

Referindu-se la participarea sindicatelor la activitatea organelor colective de conducere din unitățile de învățămînt, tovarășa Aneta Spornic sublinia că președinții sindicatelor ar trebui să se ocupe și de modul în care se asigură în instituțiile din învățămîntul superior o cit mai echitabilă împărțire a sarcinilor între cadrele didactice pentru a evita supraîncărcarea unora în favoarea altora. Sindicatele ar trebui să se ocupe mai mult de condițiile de viață și de muncă ale personalului didactic, să aibă o contribuție mai activă la înstaurarea unui climat de muncă corespunzător, la respectarea mai fermă a disciplinei, la cunoașterea mai bună a legilor, a regulamentelelor proprii pentru învățămînt, subliniînd răspunderile, obligațiile care revin cadrelor didactice.

Asigurînd conferința de colaborarea și sprijinul care vor fi acordate activității organelor sindicale, ministrul educației și învățămîntului a exprimat convingerea că miile de activiști sindicali apleși în cadrul adunărilor și conferinței, vor determina, prin modul lor de acțiune, prin amplitudinea efortului pe care-l vor deosebi sub îndrumarea organelor de partid, asigurarea unei mai bune antrenări a tuturor lucrătorilor din învățămînt la realizarea unei calități superioare a muncii.

În încheierea lucrărilor Conferinței Uniunii, tovarășul Aurel Duca, secretar al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, vicepreședinte al Consiliului Cultural și Educației Socialiste, a subliniat importanța acestui eveniment, în perspectiva apropiatului Congres al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, calitatea materialelor prezentate și a dezbaterilor, însemnătatea hotărîrilor luate în lumina sarcinilor și indicațiilor de partid pentru dezvoltarea învățămîntului, științei, artei și culturii în anul 1981 și actualul cincinal.

Totodată, tovarășul Aurel Duca a subliniat importante sarcini care vor reveni noului Comitet al U.S.I.S.C. și Biroului executiv al C.U.S.I.S.C., care vor fi alese, în mobilizarea organizațiilor sindicale din ramură. La înfăptuirea hotărîrilor care vor fi adoptate de conferință, precum și a celor pe care le va adota Uniunea Generală a Sindicatelor din România, la înfăptuirea politicii generale a Partidului Comunist Român, a indicațiilor și orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Într-o atmosferă de puternică însuflețire, de profund respect față de prodigioasa activitate desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului și statului pentru fericirea poporului și ridicarea României socialiste pe culmile cele mai înalte de progres și civilizație, participanții la Conferință au adoptat prin vîi și îndelung aplauze textul telegrammei adresate Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu, de Conferința Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură.

Delegații la Conferință au ales Comitetul U.S.I.S.C., Comisia de cenzori și delegații la Congresul U.G.S.R. În prima plenară a Comitetului U.S.I.S.C. a fost ales Biroul executiv.

OCTAVIAN BUZESCU

Biroul executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură

Președinte : prof. Elena Ene

Vicepreședinți : prof. Constantin Stăiculescu; Doina Ivan, conf. univ. dr., decan al Facultății de biologie a Universității, București; Mariana Mihuleț, actor, Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”, București

Secretar : prof. Cristina Luca.

Membru : prof. Cornea Aurel și prof. Druță, Maria Elena; Andrieș Maria, ing. profesor, director, Liceul Industrial al M.I.U. — Iași; Beuran Marieta, conf. dr. ing., Institutul politehnic Cluj-Napoca, președintele Comitetului sindicatului; Bolyon Elisabeta, director, Grădinița din comuna Pecica, județul Arad; Corjos Nicolae, regizor, Centrul de producție ci-

nematografică Buftea; Daf Pavel, inspector, Inspectoratul școlar județul Alba; Dancs Arpad, profesor, Liceul de matematică-fizică Sf. Gheorghe, județul Covasna; Dumitru Mireea, actor, Teatrul Giulești, București, președintele Comitetului sindicatului; Moncea Jean, profesor ing., prorector, Institutul politehnic București, președintele Comitetului sindicatului; Pețrașcu Maria Veronica, președintele Comitetului sindicatului învățămînt Timișoara; Șoneriu Maria, profesor, Liceul „D. Meșotă”, președintele Comitetului sindicatului învățămînt Brașov.

Comuniștii au preluat și au dus mai departe idealurile luptei de eliberare națională și socială a poporului nostru, cele mai bune tradiții ale mișcării muncitorești și socialiste.

Predarea istoriei

Folosirea documentelor autentice

Întimplăm aniversarea a 60 de ani de la înființarea Partidului Comunist Român urmând să sporim valoarea formativă a lecțiilor de istorie, prin evidențierea ideilor care să ilustreze faptul că — așa cum a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — „marile succese obținute de România socialistă sînt nemijlocit legate de uriașă activitate politică și organizatorică desfășurată de partidul nostru, care își îndeplinește cu cinste misiunea istorică de forță politică conducătoare a societății.”

Dar, pe lângă conținutul de idei, am dorit să sporesc și încărcătura emoțională a lecțiilor care preced aniversarea partidului, să cultiv sentimente patriotice de respect profund față de lupta eroică a clasei muncitoare, a comuniștilor, a întregului nostru popor pentru eliberarea națională și socială, precum și pentru făurirea orînduirii socialiste în România. În acest scop, am organizat o primă lecție de sinteză, cu elevii clasei a IX-a cu teme: „Începuturile mișcării muncitorești și socialiste”, „Mișcarea muncitorească și socialistă din România; situația clasei muncitoare la sfîrșitul secolului al XIX-lea” și „Crearea P.S.D.M.R. în 1893”; această lecție a avut loc la Muzeul de istorie a municipiului București.

Pe temeiul exponatelor din sala a 12-a — panouri care prezintă aspectele de muncă trudnică și de viață grea ale proletariatului, articole din presa muncitorească a vremii, Statutele pentru o Casă de prevedere și de economie a lucrătorilor tipografi, care se reorganizează în 1865, un exemplar din ziarul „Tipograful Român”, Declarația pentru respectarea renașului duminecilor și a sărbătorilor legale, din care muzeul deține două pagini pe care s-a așternut și iscălitura autografă a tipografului Ispirescu — a luat naștere un viu dialog pe care l-am purtat cu elevii mei.

Am discutat despre activitatea Cercului socialist din București, care este prezentată în muzeu prin facsimile după primul număr al ziarului „Înainte”. Apărut la 26 octombrie 1880, prin coperta broșurii „Ce vor socialiștii români” — scoasă la Iași în 1886, prin fotografia turnului Cotelea unde au avut loc întîlniri ale socialiștilor din București.

În sală se găsește expusă broșura ce cuprinde Statutele Clubului muncitorilor din București din 1890.

Elevii au privit vitrina ce cuprinde ediția franceză a Capitalului de K. Marx și alte lucrări ale elasteilor marxismului. Ca o dovadă a maturizării

luptei clasei muncitoare, în 1890 ia ființă Clubul muncitorilor din București, care edita ziarul „Munca”.

În plină organizare și dezvoltare a mișcării muncitorești, are loc în 1893 la București Congresul de constituire a Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România.

Evenimentul a fost anunțat prin ziarul „Munca” din 13 dec. 1892, prin publicarea Proiectului de Program al P.S.D.M.R. redat în facsimil. Exponatul este însoțit de fotografia casei Sotir din București, Piața Amzei nr. 26, unde se aflau sediul partidului, biblioteca Clubului muncitorilor și sala de conferințe; elevii s-au oprit îndelung în fața fotografiei participanților la Congresul al II-lea din 1894, precum și a facsimilelor după dările de seamă de la Congresele al III-lea și al IV-lea.

Ultimele panouri ale acestei teme sînt consacrate sărbătoririi zilei de 1 Mai, începînd din 1890 și luptei pentru păstrarea unității partidului clasei muncitoare.

Datorită materialelor deosebit de interesante asupra cărora elevii au stăruit cerînd tot timpul lămuriri, a continuat dialogul profesor-elev efectuat cu referiri la originalele și facsimilele expuse în muzeu. Am simțit din întrebările și chiar din unele completări făcute de elevi emoția întîlnirii lor cu aceste mărturii ale luptei clasei muncitoare din țara noastră și am apreciat că lecția de sinteză făcută în muzeu a adus un spor considerabil la înțelegerea și fixarea cunoștințelor.

Mărturiile originale folosite în cadrul lecției ca materiale au mărit puterea de convingere, au ușurat înțelegerea și explicarea cauzalității proceselor istorice pe plan național. Elevii au înțeles că ideile de bază ale întemeietorilor socialismului științific Marx și Engels, au pătruns în țara noastră la puțin timp după apariția lor. Militanții socialiști de la finele secolului trecut au fost înarmați cu învățătura cea mai avansată a epocii, cu teoria socialismului științific.

Folosirea judicioasă a documentelor autentice plasticizează lecția, îi mărește puterea de convingere, îmbogățește orizontul intelectual al elevilor, punîndu-i în situația de a înțelege evenimentele istorice de pe o poziție obiectivă în contextul personalității istorice, al progresului societății umane, al triumfului socialismului și comunismului.

Prof. LUCREȚIA MIHĂILESCU
Liceul industrial „Timpuri noi” din București

Noi mijloace moderne de învățămînt

În sprijinul perfecționării procesului de învățămînt, Oficiul central pentru mijloace de învățămînt a realizat și difuzat: I. Aparatură pentru fizică — trusa pentru o grupă de elevi (gimnaziu), modul pentru studiul undelor la suprafața apei (liceu), modul de uz general (liceu) și ampermetru-voltmetru cu scală transparentă (liceu); pentru biologie — clinostat (gimnaziu și liceu), kimoergograf (gimnaziu) și lupă de disecție cu postament (gimnaziu); pentru electronică — laboratorul de electronică (liceu), comutator electronic (liceu). II. Echipamente tehnice audio-vizuale: diaproiector semiautomat, diaproiector automat cu telecomandă, diaproiector automat cu telecomandă și temporizator. III. Mijloace audio-vizuale: 1. filme care se integrează în lecție — durată de proiectie 10' — pentru fizică — „Magnetismul terestru”, „Entropia”, „Particule elementare”; — pentru chimie — „Culoizi de asociație”, „Cataliza omogenă”, „Cataliza eterogenă”; — pentru matematică — „Congruența în geometria elementară”; — pentru desen tehnic — „Abateri de formă”; — pentru studii materialelor — „Controlul nedistructiv al materialelor”; — pentru electronică — „Tranzistorul”, „Circuite integrate”; — pentru limba română — „Vasile Alecsandri” (20), „George Coșbuc” (20); — pentru istorie — „Influențe reciproce între civilizațiile antice”; — pentru filozofie — „Contradicția — izvorul dezvoltării”; — pentru biologie — „Controlul nervos al activității mus-

culare somatice”, „Stările de veghe și somn”, „Mecanismele atenției, învățării și memorizării”, „Stările afectiv-emoționale”, „Activitatea reflexă condiționată”; — pentru limba franceză — „Pregătiri pentru un picnic”; — pentru limba engleză — „Poveste cu defectivi”; — pentru limba rusă — „Cu schiurile la... mare”; — pentru limba germană — „Ajută unde poți”; — pentru geografie — „Industria textilă și a confecțiilor în R.S. România”, „Industria alimentară în R.S. România” și „Turismul în R.S. România”; — pentru muzică — „Pagini de muzică românească”; — pentru educație fizică — „Exerciții pentru dezvoltarea fizică armonioasă”. 2. Diapozitive — pentru limba maternă germană — „Ortografia în imagini” (clasele I—IV, gimnaziu) și „Curenți literare și scriitori” (liceu); — pentru limba română — „Dacia literară” (liceu); — pentru limba română pentru naționalități: „Aspecte din viața și munca poporului român și a naționalităților conlocuitoare” (gimnaziu); — pentru chimie — „Alchene și alchine”, „Starea solidă” (gimnaziu).

În numărul următor al revistei noastre vom prezenta diapozitivele pentru matematică, pentru discipline tehnice și sociale, precum și diafilmele, foliile pentru retroproiector, benzile magnetice, discurile, materialul grafic, modelele-naturalizări și jocurile realizate de Oficiul central pentru mijloace de învățămînt.

METODE ACTIVE

Organizarea învățării prin descoperire VII

Lecția — creație a profesorului

Fiecare lecție — indiferent de metodele și mijloacele didactice folosite — reprezintă un act de creație realizat de profesor sau învățător; dar, în funcție de metodele și mijloacele utilizate, precum și de alte variabile, lecția creată de învățător sau de profesor poate cuprinde un volum mai important de elemente originale sau de rutină, poate avea un grad mai înalt de adecvare la scopurile educative propuse și poate fi mai mult sau mai puțin eficientă în procesul de predare-învățare.

Lecția prin descoperire, datorită solicitărilor de acțiune practică pe care le adresează elevilor, presupune un proces de elaborare mai amplu și mult mai creator decît în cazul altor lecții. Aceasta, deoarece lecția prin descoperire — spre deosebire de toate celelalte tipuri de lecții — se încarcă și cu răspunderi privind formarea unor deprinderi, a unor conduite și comportamente, mult mai bogate în virtuți formative. Să raportăm, spre exemplu, resursele de care dispune lecția prin descoperire față de lecția expunere în privința cultivării deprinderilor de a putea purta un dialog corect condus și plin de respect față de interlocutor.

Spiritul creator al profesorului este solicitat, îndeosebi, pentru următoarele operațiuni de pregătire a unei lecții prin descoperire:

— repartizarea judicioasă a materialului prevăzut în programa de învățămînt, pe faze de lucru, în așa fel încît să se delimiteze cu exactitate, ce va cuprinde partea introductivă a lecției (care poate fi o scurtă expunere din partea profesorului, o notă explicativă în Fișa de lucru sau o altă modalitate de pregătire a lecției), ce va putea fi acoperit de lucrările de descoperire efectuate de elevi și ce ar mai rămîne să se realizeze în partea finală a lecției, în etapa de valorificare a rezultatelor obținute de elevi în cadrul efectuării lucrărilor prevăzute în Fișa de lucru;

— utilizarea într-o măsură cît mai mare a cunoștințelor și deprinderilor (de studiu, de observare, de efectuare a experiențelor, de consemnare a celor observate, interpretate sau formulate ca ipoteze) pe care elevii le-au dobîndit în lecțiile precedente;

— realizarea unor lucrări care să fie efectuate de elevi pe baza Fișei de lucru, care să dețină virtuți instructiv-educative cît mai înalte;

— cultivarea interesului elevilor față de tema și conținutul lecției prin forme de lucru cît mai variate și care să le aducă, prin munca de descoperire depusă, satisfacții cît mai bogate;

— dezvoltarea flexibilității gândirii elevilor, a atitudinii față de sarcinile de studiu și a spiritului lor creator;

— utilizarea intensivă a timpului de lucru afectat pentru realizarea lecției respective.

Pentru realizarea lecției prin descoperire, printre alte variabile este necesar să se aibă în vedere, cu precădere, următoarele:

— nivelul mijloacelor didactice de care poate dispune profesorul pentru tema care constituie conținutul lecției;

— nivelul de însușire de către elevi a deprinderilor de a observa și de a efectua singuri experiențe de laborator și alte lucrări care se recomandă de obicei prin „Fișa de lucru”.

Aceste variabile care solicită cel mai intens spiritul de creație al profesorului vor fi corelate cu variabilele necesare a fi luate în considerație la orice altă lecție cum sînt: obiectivele instructiv-educative, conținutul informațional al lecției, tipul de lecție (de predare de noi cunoștințe, de recapitulare) ș.a.

Să presupunem că la o lecție de biologie urmează să se predea „Crustaceele”. Lecția poate fi elaborată într-un număr foarte mare de variante, ținînd seama de cele două variabile la care ne-am referit mai sus.

Dacă elevii au mai învățat cu ajutorul unor lecții prin descoperire, și dacă există mijloacele necesare, profesorul poate împărți clasa pe grupe și să le propună elevilor prin „Fișa de lucru” să efectueze disecția cîte unui rac, efectuînd în același timp observa-re comparată a pieselor disecate, cu reprezentarea lor pe o planșă din manual.

Într-o altă variantă, elevii pot face aceeași observare comparată, dar de astă dată neavînd posibilitatea să efectueze disecție, observarea se va realiza cu ajutorul a două planșe dintre care una avînd configurată organizarea internă a racului și descrierea părților externe, iar pe cealaltă planșă fiind configurat păianjenul învățat în lecția anterioară.

O altă variantă. Se poate obține utilizînd un film didactic despre crustacee, vizionat fie prin proiecție directă în laborator, fie prin urmărirea unui film didactic proiectat cu ajutorul televiziunii școlare integrate.

Alte variante de organizare a unor lecții prin descoperire despre crustacee se mai pot realiza cu ajutorul diafilmelor, diapozitivelor, atlaselor, foliilor de retroproiector, cu condiția absolut necesară ca manipularea acestor aparate sau a altor mijloace didactice cu care se va realiza lecția prin descoperire să fie folosite de elevi pe baza recomandărilor cuprinse în „Fișa de lucru”.

De fiecare dată, la fiecare dintre variantele amintite, e necesar să se țină seama de nivelul însușirii de către elevi a deprinderilor de a observa și de a efectua singuri disecțiile și minușirea aparatului didactic moderne; pentru aceasta profesorul va lărgi sau va restrînge indicațiile de lucru din „Fișa de lucru”, menționînd, dacă este cazul, că elevii pot cere lămuriri profesorului în timp ce efectuează lucrările recomandate.

În cadrul experimentului nostru, privind organizarea învățării prin descoperire, am avut posibilitatea să înregistrăm, în decursul a trei ani succesivi una și aceeași lecție despre crustacee, elaborată de același profesor în trei moduri cu totul diferite între ele ca rod al dezvoltării propriilor sale capacități de creație în elaborarea și organizarea lecțiilor de predare-învățare prin descoperire.

Ne-am convins, nu numai de faptul că elaborarea lecțiilor prin descoperire solicită intens spiritul de creație al profesorului, dar și stimulează creativitatea acestuia. Fapt care ne îndreptățește să afirmăm cu una din creațiile realizate de profesor, prin elaborarea și organizarea lecțiilor prin descoperire, o constituie crearea propriilor sale disponibilități de creație.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

Tezaurul literaturii în sprijinul educației

Fondat în anul 1957, Muzeul literaturii române a primit această denumire la insistența academicianului P. Panaitescu-Perpessiciu, în felul acesta stabilîndu-i-se, de la început, statutul propriu de „muzeu — deschis”, așezămînt cultural a cărui activitate depășește interesul specialiștilor. Așadar, finalitatea preocupărilor sale este de a introduce, în circuitul larg al vieții culturale contemporane din țara noastră, valorile literaturii române, avînd multiple și diverse posibilități de influențare a conștiinței sociale, de educare a elevilor și studenților în spiritul înțelegerii și respectării complexului proces de maturizare și de creație artistică.

Prin intermediul revistei „Manuscriptum”, editată în condiții de înaltă ținută grafică — al expozițiilor perma-

nente (organizate în cele 12 săli ale instituției), temporare și itinerante, vizitatorul ocazional sau cel care frecventează obișnuit muzeul iau contact cu mărturiile existenței noastre literare: cărți în ediții prietene, ex-librisuri, volume cu dedicații sau însemnări marginale, scrisori, iconografie cu specific literar, obiecte personale, de artă, mobilier — aparținînd scriitorilor, fotografii, filme, benzi magnetice — păstrînd memoria unor momente relevante pentru viața și munca acestora.

Catedrele de limba și literatura română, comisiile metodice și Casa personalului didactic pot avea în Muzeul literaturii române un real sprijin pentru lărgirea ariei preocupărilor lor, pentru îmbogățirea conținutului tuturor activităților de perfecționare.

Sarcini actuale ale comitetelor cetățenești de părinți

De patru ani sint președintele comitetului cetățeneș de părinți de la Școala nr. 5 din orașul Caracal. Privesc această sarcină ca pe o a doua profesie, o profesie de mare responsabilitate și de mare frumusețe în același timp, pentru care depun tot sufletul, toată grija, priceperea și toată dragostea mea de părinți, de comunist care dorește să contribuie la educarea și formarea viitorilor cetățeni ai patriei noastre socialiste. Știm cu toții că astăzi, în școală, se pregătește viitoarea forță de muncă a industriei și agriculturii noastre, că ei, copiii noștri, ne vor lua nouă locul în uzine, fabrici sau pe ogoare, că unii dintre ei vor intra în producție chiar în acest cincinnati. Și nouă, părinților lor, nu ne este deloc indiferent cum este și cum va fi pregătit schimbul nostru de mine, pe ce miini intră zestrea făurită de noi și, mai ales, cum va fi ea îmbogățită în viitor.

De aceea sintem alături de școală și răspundem prin toate mijloacele atenției pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă deopotrivă școlii și familiei în formarea tinerei generații.

În atenția comitetului cetățeneș de părinți stau trei obiective principale: 1. sprijinirea școlii în ridicarea nivelului la învățură, la lichidarea repetenției și la realizarea unei promovabilități integrale reale.

Pentru aceasta, în colaborare cu conducerea școlii ne-am preocupat de sprijinirea elevilor rămași în urmă, prin crearea în școală de condiții bune în vederea organizării zilnice de consultații și meditații (am amenajat fie săli speciale, fie spații mai izolate, cu bănci și tot ce este necesar), prin analiza periodică a situației la învățură a unor clase cu rezultate mai slabe, la care am invitat pe părinții elevilor (clasa a VII-a A, clasa a VIII-a B), prin vizite la domiciliul elevilor

(spre a discuta cu părinții asupra sprjinului pe care să-l acorde la învățură, prin crearea timpului și cadrului necesar, printr-o supraveghere și control sistematic), la întreprinderile unde lucrează părinții acestora. Rezultatele sint bune: școala noastră are pe primul trimestru o promovabilitate de 97,5%.

2. Sprijinirea școlii în realizarea școlarizării totale a copiilor și a unei frecvențe regulate. În acest scop, folosim, de asemenea, discuțiile individuale cu părinții, lectoratele pe școală, ședințele pe clasă, deplasările la domiciliu. Școala noastră nu are nici un elev neșcolarizat, iar frecvența este bună.

3. Întărirea controlului părinților asupra comportării civilizate a copiilor și tinerilor în școală, familie și societate. Și în această privință ne străduim să sprijinim școala, luind măsuri operative, prompte ori de câte ori se ivește un caz de indisciplină. Putem spune că, datorită insistenței cu care ne-am preocupat de această problemă, în școală nu s-au înregistrat abateri.

Aceasta cred că s-a datorat și faptului că, mai ales în acest an, am antrenat pe toți elevii în activitatea de mare amploare pe care am desfășurat-o atît noi, părinții, cit și cadrele didactice la amenajarea celor trei clădiri în care școala noastră a trebuit să-și desfășoare activitatea din acest an de învățămînt.

A fost, și mai este încă, o muncă dificilă, de zile și luni în care toți trebuie să facem de toate, dar care, acum, cînd ne uităm cite și cit am făcut, ne dă mari satisfacții.

GABRIEL NIȚESCU
mecanic de locomotive
la Întreprinderea de vagoane,
președintele Comitetului cetățeneș de părinți de la Școala nr. 5 din Caracal, județul Olt

Absolventul — obiectiv și criteriu al muncii noastre

(Urmare din pag. 1)

tehnologia didactică modernă, să aibă o imagine clară a scopului instruirii și educației pentru fiecare dintre ciclurile de școlarizare la care predă. De felul în care este format preșcolarul din grupa mare, elevul din clasa a IV-a și cel din clasa a VIII-a depinde în mare măsură pregătirea absolventului clasei a X-a sau a XII-a liceale.

Cunoscînd încă de la încheierea primului trimestru opțiunile elevilor din clasele de absolvenți fie pentru încadrarea în producție, fie pentru continuarea studiilor liceale sau universitare, cadrele didactice trebuie să adopte o metodologie diferențiată de lucru, urmărind consolidarea cunoștințelor de bază la prima categorie de elevi, intensificînd consultațiile și organizînd recapitulări sintetice, la obiectele de învățămînt incluse în examenul de treaptă, sau de bacalaureat, pentru a doua categorie. Bineînțeles, nu pierdem din vedere că absolvenții clasei a X-a, care se vor încadra la locul de muncă, vor fi, în același timp, elevi la cursurile serale, ceea ce presupune o exigență la fel de mare și față de calitatea pregătirii lor școlare.

Pentru ca pregătirea lucrărilor de diplomă a elevilor din clasa a XII-a să nu se suprapună cu pregătirea intensivă pentru examenul de bacalaureat, este bine ca profesorul de specialitate și maestrul-instructor să-și coordoneze activitatea, încă din clasa a XI-a, ca, în felul acesta, toate cunoștințele disciplinelor fundamentale, și, îndeosebi, cele necesare alcătuirii acestor lucrări să se integreze organic în orele de pregătire tehnico-productivă.

Sintem preocupați de asigurarea condițiilor necesare desfășurării unui învățămînt de calitate și în cele 50 de școli care vor funcționa cu clasele I—X începînd din anul școlar viitor, luînd măsuri de încadrare a lor cu personal didactic corespunzător, de îmbunătățire a bazei lor didactico-materiale. În același timp, în stabilirea profilului clasei a IX-a și a X-a din aceste unități de învățămînt am ținut seama de cerințele de forță de muncă ale județului și de mutațiile care se vor petrece în structura forței de muncă pe plan național.

Avem convingerea că ponderea pe care o are profilul agricol în cadrul

rețelei liceelor din județul Dimbovița, calitatea muncii din aceste unități de învățămînt (dăm ca exemplu liceele agroindustriale din Nucet, Voinești și Răcari) constituie o garanție pentru formarea de specialiști cu temeinice cunoștințe teoretice și practice necesari înfăptuirii noii revoluții în agricultură, care înțeleg că activitatea din acest sector al economiei devine tot mai mult o activitate de tip industrial.

Pe de altă parte, pentru o bună orientare a elevilor în cunoașterea specificului industrial al județului nostru, la sugestia tov. Florea Ristache, prim secretar al Comitetului județean Dimbovița al P.C.R., am creat directoarele de școli posibilitatea de a se familiariza cu modul de organizare și funcționare a unei uzine, stînd, timp de o săptămîină, într-una din întreprinderile industriale.

Trebuie să acordăm mai multă atenție cauzelor ce determină situații în care absolvenții treptei I sau a II-a de liceu părăsesc profilul în care au fost inițiați. De asemenea, trebuie să găsim cele mai adecvate și eficiente metode de influențare a familiei, pentru a înlătura concepții eronate ale unor părinți cu privire la ocolirea unor meserii, considerate, din lipsă de înțelegere, „nerentabile”, dar care, în realitate, au o pondere însemnată în economia județului nostru.

Fiindcă știm că pregătirea de calitate a absolvenților, orientarea lor școlară și profesională nu se realizează numai în clasele a X-a și a XII-a sau în ultimul trimestru al anului școlar, este necesar să ne concepem în așa fel munca de îndrumare și control la nivelul Inspectoratului școlar și al fiecărei unități de învățămînt, încît în această etapă, pe baza rezultatelor bune obținute la învățură în decursul întregii școlarități, pe baza deprinderii elevilor de a munci independent, aceștia să-și sistematizeze, să-și ordoneze, să-și consolideze cunoștințele; să le dăm ultimele indicații care le permit un efort susținut și o muncă disciplinată. Numai astfel putem demonstra că înțelegem cum se cuvine ideea conform căreia absolventul este obiectiv și criteriu al întregii noastre activități de instruire și educare, că școala este principalul factor de pregătire a forței de muncă active, eficiente pentru toate ramurile economiei naționale.

Geometrie — modalități de predare a teoremelor la clasa a VI-a

Experiența de predare a geometriei la clasa a VI-a după manualul ediția 1979 mi-a dat posibilitatea să realizez o structurare logică a tipurilor de probleme parcurse, o selectare și o grupare a lor pe baza proprietăților figurilor plane studiate.

După cum știm, manualul numerează teoremele 1, 2, 3... 24, incluzînd aici și multe probleme ce sint tot teoreme. Clasificarea la care mă refer vizează două categorii de teoreme:

1. Teoreme ce se referă la proprietățile figurilor geometrice studiate: triunghi, patrulater, cerc etc.

2. Teoreme ce implică drept ipoteză una sau mai multe propoziții care au aplicații în toată matematica (aici intră și probleme de loc geometric).

Privitor la prima clasificare, se impune să grupăm teoremele pe baza proprietăților figurilor plane studiate. De exemplu: teoremele 1, 2, 3 se referă la proprietățile triunghiului isoscel, teoremele 4, 5 și consecințele sale la paralelismul dreptelor etc.

În schimb, la teoremele ce vizează unele condiții necesare și suficiente, sau de loc geometric, este necesară introducerea de reciprocitate a teoremelor, cu toată rigoarea ce o implică.

Acest fel de teoreme se pot clasifica, atît la predare, dar, mai ales la recapitularea materiei, în felul următor:

a) Teoreme cu ipoteză ce au o singură propoziție și implică concluzia cu o singură propoziție, de tipul:

propoziția (A) $\rightarrow$ propoziția (C)

De aici, decurge teorema reciprocă ce are drept ipoteză propoziția (C) și concluzia propoziția (A), de tipul:

propoziția (C) $\rightarrow$ propoziția (A)

Așa sint teoremele 1, 2, 3, 4 etc. din manual.

Dacă însă teorema reciprocă este o propoziție adevărată, avem echivalența:

propoziția (A) $\leftrightarrow$ propoziția (C)

În acest caz, teoremele directe și reciproce, pot fi formulate ca o singură teoremă cu enunțul: „condiția necesară și suficientă...”, sau „dacă și numai dacă...” și acum putem cuprinde în una și aceeași teoremă pe cele directe și reciproce, ca de exemplu: teoremele 2 și 3 cu privire la triunghiul isoscel, teoremele 4, 5 privind paralelismul dreptelor etc.

b) Teoreme cu ipoteza ce are 2, 3... propoziții și implică o concluzie de tipul:

propoziția (A și B) $\rightarrow$ (C) și are ca teoreme reciproce propoziții de tipul:

1) propoziția (A și C) $\rightarrow$ (B) sau

2) propoziția (B și C) $\rightarrow$ (A)

Dacă teoremele reciproce sint propoziții adevărate, avem echivalența:

propoziția (A) $\leftrightarrow$ [(B) $\leftrightarrow$ (C)]

La astfel de teoreme se întîmpină greutăți atît în predare cit și în învățare. Pentru evitarea lor am folosit următoarea schemă de demonstrație, cu bune rezultate în însușirea acestora și care se aplică și la problemele de loc geometric.

Deci, la teoremele cu ipoteza ce are mai multe propoziții, cele ce se referă la teoreme reciproce cu „condiție necesară și suficientă”, folosesc următoarea schemă cu semnificația:

(A) înseamnă propoziția (A) din teorema dată

(B) înseamnă propoziția (B) și la fel (C), în felul următor:

Ipoteză comună

(A)	.....	(A)
și	Condiții echivalente	și
(B)	.....	(C)

Schema înseamnă propoziția (A și B) $\rightarrow$ C ca ipoteză a teoremei directe (sau condiție necesară) și propoziția (A și C) $\rightarrow$ B ca ipoteză a teoremei reciproce (sau condiție suficientă) și de aici echivalența (chiar dintre săgeți în schema dată) înseamnă tocmai:

(A) $\rightarrow$ [(B) $\leftrightarrow$ (C)]

Demonstrația se face ca în manual, întîi teorema directă cu săgeată $\rightarrow$ și apoi cea reciprocă cu săgeată $\leftarrow$.

E suficient un exemplu pentru însușirea schemei.

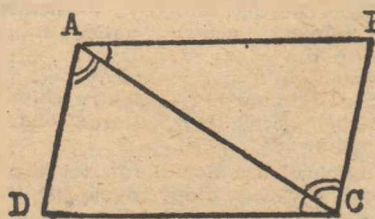
Problemele 1, 2, pagina 57 din manualul de geometrie pentru clasa a VI-a, ed. 1979, sint date ca teoreme și le formulăm ca o singură teoremă:

„Condiția necesară și suficientă ca un patrulater să fie paralelogram este ca să aibă două laturi opuse paralele și congruente”.

Folosim schema de mai sus:

Ipoteză comună

(A)	Patrulaterul ABCD, figură dată	(A)
și	Condiții echivalente	și
(B)	AB $\parallel$ DC AB = DC	(C)
	AB $\parallel$ DC AD $\parallel$ BC	

Demonstrație:

1) Ne folosim de ipoteza cu propozițiile (A și B) și demonstrăm concluzia (C), astfel:

$\rightarrow$ Avem: $\triangle ABC \cong \triangle CDA$:

1) AB = DC ipoteză

2) AC = AC identice

3) $\sphericalangle BAC \cong \sphericalangle DCA$, deoarece AB $\parallel$ DC tăiate de secanta AC, alterne interne

Deci: $\sphericalangle DAC \cong \sphericalangle BCA \rightarrow AD \parallel BC$ consecința teoremei 4.

2) Apoi ne folosim de ipoteza cu propozițiile (A și C) și demonstrăm concluzia (B), astfel:

$\leftarrow$ Avem: $\triangle ABC \cong \triangle CDA$

1) AC = AC identice

2) $\sphericalangle BAC \cong \sphericalangle DCA$ consecința teoremei 5

3) $\sphericalangle DAC \cong \sphericalangle BCA$ consecința teoremei 5

cazul 2 de congruență a triunghiurilor și deci, AB $\parallel$ DC și AB = DC.

c) Ultimul tip de teoreme se referă la problemele de loc geometric, care — în principiu — au aceeași schemă ca cele de tipul b) cu deosebirea că unele probleme n-au concluzia precizată, deoarece nu se cunoaște locul geometric căutat și apoi în demonstrație se pleacă în schema dată întîi cu săgeata $\leftarrow$ și apoi cu săgeata $\rightarrow$.

Așa sint problemele de loc geometric la cerc și în special teorema 16 din manual.

Prof. PAVEL BOBOC
Școala nr. 1 din Brăila